БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 170 (16.253) • 22 июль 1975 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин

А. Леонов (чапда) ва Т. Стаффорд давлат байроқларини алмашишмоқда.

(Сурат телеэкран орқали олинган).

АССАЛОМ, ОНА ЕР!

«СОЮЗ-19» СОВЕТ КОСМИК КЕМАСИНИ АҚШНИНГ «АПОЛЛОН» КОСМИК КЕМАСИ БИЛАН БИРГА УЧИРИШГА ТАЙЁРЛАШДА ВА УНИ УЧИРИШДА ҚАТНАШГАН ОЛИМЛАР, КОНСТРУКТОРЛАР, ИНЖЕНЕРЛАР, ТЕХНИКЛАР ВА ИШЧИЛАРГА, БАРЧА КОЛЛЕКТИВЛАР ВА ТАШКИЛОТЛАРГА

СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИ АЛЕКСЕЙ АРХИПОВИЧ ЛЕОНОВ ВА ВАЛЕРИЙ НИКОЛАЕВИЧ КУБАСОВ ЎРТОҚЛАРГА

Азиз ўртоқлар!

Бутун инсоният космосдаги буюк эксперимент — Совет «Союз-19» кемаси билан Американинг «Аполлон» кемаси биргаликда учишини ҳайратланиб кузатиб турди. Икки мамлакатнинг космик кемалари тарихда биринчи марта туташтирилди, инсоннинг космик фазода учиши хавфсизлигини таъминлаш мақсадида янги туташтириш воситалари ишлатиб, синаб кўрилди, астрофизика, медицина-биология, технология ва геофизика экспериментлари ўтказилди.

СССР билан АҚШ космик кемаларининг учирилиши Совет—Америка илмий-техникавий ҳамкорлигини ривожлантиришда катта қадам бўлди. Бу иш муваффақиятли амалга оширилганлиги космик фазони тинч ўзлаштиришда турли мамлакатлар биргаликда қиладиган ишларнинг янги истиқболларини очиб беради.

Бу олижаноб ишга совет фани ва техникаси жуда катта ҳисса қўшмоқда. Олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчилар тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилини космосни янада чуқурроқ ўрганиш ва ўзлаштиришда янги-янги муваффақиятлар билан нишонладилар. «Салют» орбитал илмий станцияси ичидаги совет космонавтларининг иккинчи экипажи муваффақиятли ишлаб турибди. «Венера-9» ва «Венера-10» автомат космик станциялар Венера планетасига учирилди. «Луна-22» автомат станцияси ёрдамида Ой ва Ой атрофидаги фазо тадқиқ этилмоқда. Фан ва халқ хўжалиги манфаатларини кўзлаб космик фазога алоқа йўлдошлари, метеорология йўлдошлари ва бошқа йўлдошлар мунтазам равишда учирилиб турибди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети сизларни, азиз Алексей Архипович Леонов ва Валерий Николаевич Кубасов ўртоқларни Ватан топшириғи нуқсонсиз бажарилганлиги билан самимий табриклайдилар. Биз Америка космонавтлари Томас Стаффорд, Вэнс Бранд ва Дональд Слейтонларнинг юксак маҳоратини ва сизларнинг биргаликдаги аҳил ишингизни ҳам қайд қиламиз.

«Союз-19» космик кемасини учишга тайёрлаш ва уни учиришни, Совет — Америка қўшма эксперименти масъулиятли программаси бажарилишини таъминлаган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар, ишчиларни, космодром ва команда-ўлчов комплексининг мутахассисларини, барча коллективлар ва ташкилотларни қизғин табриклаймиз.

Азиз ўртоқлар, Ер юзида мустаҳкам тинчлик манфаатлари йўлида, инсониятнинг тараққиёти манфаатлари йўлида космик фазони ўзлаштиришда сизларнинг ҳаммангизга янгидан-янги катта муваффақиятлар тилаймиз.

Л. БРЕЖНЕВ Н. ПОДГОРНИЙ А. КОСИГИН

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Шуни маълум қиламизки:

Учиш программаси муваффақиятли бажарилгандан кейин 1975 йил 21 июлда «Союз-19» космик кемасининг тушириладиган аппарати Совет Иттифоқининг белгиланган районига қўнди.

Биз икки мамлакат — СССР билан АҚШнинг космик кемаларини инсоният тарихида биринчи марта биргаликда учиришда қатнашишдек катта шарафга муяссар бўлдик. Ер юзидаги барча халқларнинг тинчлиги ва тараққиёти учун муҳим бўлган бу космик парвозда ўртоқ Л. И. Брежневнинг олимлар, конструкторлар, ишчилар, космонавтлар меҳнатига берган юксак баҳоси ва самимий сўзлари бизни илҳомлантириб турди.

Учиш давомида совет «Союз» космик кемаси билан Американинг «Аполлон» космик кемаси биринчи марта туташтирилди. «Союз-19» космик кемасининг ҳамма системалари, асбоб-ускуналари ва илмий аппаратлари планлаштирилган ишларнинг бажарилишини тўла-тўкис таъминлади.

Бизга билдирилган ишонч учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига ва СССР Министрлар Советига қизғин миннатдорчилик изҳор қиламиз.

Кема экипажи Ватаннинг янги топшириқларини бажаришга тайёр.

Кема командири ЛЕОНОВ.
Борт инженер КУБАСОВ.

ОРБИТАДА ИККИНЧИ ТУТАШИШ

Инсоният тарихида биринчи марта халқаро космик парвоз муваффақиятли давом этмоқда. 19 июль соат 13 га қадар «Союз-19» кемаси планета теварагидан 63 марта айланиб учди, шундан 27 мартасини Американинг «Аполлон» кемаси билан туташган ҳолда айланиб учди.

Иш кунининг иккинчи ярмида «Союз-19» ва «Аполлон» экипажлари кемаларни бир-биридан ажратишга тайёрладилар. Шу мақсадда «Союз-19» бўлмаларидаги босим совет космик кемасининг мустақил учиши учун қабул қилинган миқдорга қадар кўтарилди. Алексей Леонов билан Валерий Кубасов скафандр кийиб орбитал модулдан тушириладиган аппаратга ўтдилар. Программага мувофиқ соат 15 дан 02 минут ўтганда Совет ва Америка космик кемалари бир-биридан ажраб узоқлашди.

Кемалар бир-биридан ажрашиб кетаётган пайтда биргалашиб «сунъий қуёш тутилиши» деган илмий эксперимент бажарилди. Шу эксперимент чоғида совет кемасидан туриб сунъий қуёш тутилишининг бир қанча фотосуратлари олинди. «Аполлон» кемасини Қуёш билан «Союз-19» кемаси ўртасида турғазиш йўли билан сунъий қуёш тутилиши ҳосил қилинди. Қуёш тожини ҳамда космик кемани бевосита қуршаган муҳит ҳоссаларини принципиал янги тадқиқот методикасини экспериментал текшириб кўриш имконияти биринчи бор амалга оширилди.

Эксперимент тугагач, космонавтлар Алексей Леонов ва Валерий Кубасов «Аполлон» кемасини киносъемкага олдилар. Шундан сўнг улар туташтириш узелини актив режимга ўтказиб «Союз-19» кемасини такрор туташтириш учун зарур таҳлитда бурдилар ва мўлжал олдирдилар.

Соат 15 дан 40 минут ўтганда Американинг «Аполлон» кемаси билан такрорий туташув ўтказилди. Шу билан Совет ва Америка мутахассислари ишлаб чиққан ва икки космик кемадан исталганича актив туташтиришга имкон берувчи янги туташтириш системасини яратишга конструкторлик ва техникавий ечимлар тўғрилиги тасдиқланди.

Соат 18 дан 26 минут ўтганда Совет ва Америка космик кемалари бир-биридан узил-кесил ажратилди ва алоҳида-алоҳида учиш ҳолатига биргалашиб экспериментлар ўтказиш босқичи бошланди.

Қўнишгача қолган вақт ичида совет космонавтлари халқ хўжалик вазифаларини ҳал этиш учун Ер юзининг айрим участкаларини кузатиб борадилар ва фотосуратга оладилар, бир қанча илмий экспериментлар ўтказадилар ва кемани туширишга тайёрлайдилар. «Союз-19» космик кемаси 21 июль Москва вақти билан соат 13 дан 51 минут ўтганда Қозоғистон территориясига ерга қўндирилади.

Алексей Леонов билан Валерий Кубасов ўзларини яхши ҳис этаяптилар. «Союз-19»нинг ҳамма системалари нормал ишлаб турибди. Космонавтлар бошқараётган «Союз-19» ва «Аполлон» космик кемаларининг парвози давом этмоқда.

КОСМИК ВИЗИТЛАР КУНИ

«Союз-19» ва «Аполлон», экипажлари тўртинчи марта кемадан кемага ўтган чоғда Томас Стаффорд совет кемасида, Валерий Кубасов эса Америка кемасида туриб қолдилар. Кемалар ўртасидаги қопқоқлар графикда белгиланганига қараганда 8 минут кечроқ ёпилди. Буни Москвадаги матбуот марказида 19 июлда учишнинг смена раҳбари В. Д. Благов хабар қилди. Космик визитлар куни 17 соат, яъни программада мўлжалланганидан кўпроқ давом этди.

Мутахассис биргаликда ишлаш программаси жуда тиғиз ва сермаҳсул бўлганлигини айтиб, бундай деди:

— Биргаликда учиш учун тайёрланадиган экипажлар сонини кўпайтириш тўғрисида Алексей Леонов қилган таклифни кўриб чиқсак керак.

Учишнинг смена раҳбари айтдики, бутун Москва вақти билан соат 18 дан сўнг, «Аполлон» кемаси «Союз-19» кемасидан ажралиб кетади ва кемалар миллий программалар бўйича мустақил учишга киришадилар. «Союз-19» космосда яна икки кун чамаси учиб юриб, Қозоғистонда ерга қўнади. Орадан беш кун ўтгач «Аполлон» Тинч океан акваториясида сувга қўнади.

Космик кемалар иккинчи марта туташтириш операцияларини бошлаган пайтда «Союз» запас экипажининг аъзолари А. В. Филипченко билан Н. Н. Рукавишников Москвадаги матбуот марказига келишди. Улар Бойқўнғирда икки ярим кун, яъни Совет ва Америка кемалари муваффақиятли туташтирилгунча вахтада турдилар. Энди улар кемаларнинг учишига раҳбарлик қилишда иштирок этмоқдалар.

Н. Н. Рукавишников космосда кемаларнинг учишини шарҳлаб бундай деди:

— Қаранг, кемалар планета тепасида нақадар осойишта ва равон сузиб бормоқдалар, бу ҳолат экранда нақадар теп-текис кўриниб турибди. Уларнинг Ерга нисбатан тезлиги соатига 28 минг километр эканлигига ишонгинг келмай қолади, киши. Бундай онларда ҳар иккала экипаж нақадар қизғин ишлаётганлигини, улар асбобларнинг ишини диққат билан кузатиб турганликларини яхши биламан, чунки энг масъулиятли пайт бошланмоқда.

«Аполлон»нинг запас экипажи аъзолари Алан Бин, Рональд Эванс ва Жек Лаусма Американинг учишни бошқариш марказида турганликлари экранда кўриниши билан космонавтлар жуда жонланиб кетдилар.

— Биз, — деди А. В. Филипченко, — «Союз»—«Аполлон» космик комплексининг халқаро экипажи билан фахрланамиз. Бу экипаж орбитадаги ишини аъло даражада бажарди. Журналистларнинг меҳмонлари иккинчи марта туташтиришнинг ва орбитадаги қўшма экспериментларнинг ҳар бир босқичини батафсил шарҳлаб бердилар.

Биргаликда учишнинг асосий вазифаларидан бири, яъни СССР ва АҚШ мутахассислари яратиб берган махсус туташтириш системасини синовдан ўтказиш вазифаси муваффақиятли ҳал этилди. Учишнинг смена раҳбари В. Г. Кравец кечқурунги матбуот конференциясида гапириб шу фикрни айтди. Принципиал янги туташтириш узелининг ишончли эканлиги энди амалда текшириб кўрилди ва исботланди. Космик эксперимент чоғида «Союз—Аполлон» комплексининг халқаро экипажи синовдан ўтказган яқинлаштирувчи ва туташтирувчи воситалар, алоқа воситалари, биргаликда ишлашни таъминлаш воситалари бундан буён коинотни ўзлаштириш ишига ёрдам беради.

Т. АККУРАТОВА,
Л. БЕРНАСКОНИ
(ТАСС мухбирлари).

ТАСС АХБОРОТИ

«СОЮЗ-19» ЭКИПАЖИ ЕРДА

«Союз-19» кемасининг командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт-учувчиси полковник Алексей Архипович Леонов билан борт-инженер, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССРнинг космонавт учувчиси, техника фанлари кандидати Валерий Николаевич Кубасовдан иборат составдаги экипаж «Союз—Аполлон» қўшма программасини туғаллагач, 1975 йил 21 июлда Совет диёрига қайтиб тушди. Американинг «Аполлон» кемаси мустақил программага мувофиқ шу йил 25 июлгача учади.

«Союз-19» кемасининг туширилувчи аппарати Москва вақти билан соат 13 дан 51 минут ўтганда Совет Иттифоқи территориясининг белгиланган районида Орқалиқ шаҳридан 54 километр шимоли-шарқда ерга оҳиста қўнди. «Союз-19» кемасининг парашютда тушиб, Ерга қўниши рангли телевидение орқали кўрсатиб турилди.

Космонавтлар А. А. Леонов билан В. Н. Кубасов ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

Космонавтлар бошқарган «Союз-19» кемасининг Совет—Америка қўшма «Союз—Аполлон» лойиҳасига мувофиқ учиш программаси тўла-тўкис бажарилди. «Союз-19» кемасининг олти суткалик орбитал парвози давомида кемаларни бир-бирига яқинлаштириш ва туташтиришнинг ўзаро монанд воситалари биринчи марта экспериментал жиҳатдан текшириб кўрилди; Совет — Америка космик кемалари бир-бирига туташтирилди, космонавтлар ўзаро бир кемадан иккинчи кемага ўтишди, биргаликда «сунъий қуёш тутилиши», «ультрабинафша нурларнинг ютилиши», «Зона ҳосил қилувчи замбуруғлар», «микроб айирбошлаш», «Универсал печь» номли илмий тадқиқот экспериментлари ўтказилди. Бу тадқиқотлар муҳим илмий ва амалий аҳамиятга эга.

«Союз-19» кемасининг экипажи мустақил учиш вақтида биологик ва геофизик тадқиқотлар ҳамда кузатишлар ўтказди, халқ хўжалиги манфаатлари йўлида Ер юзининг айрим участкаларини фотосуратга олди.

Учиш давомида Совет ва Америка космонавтлари биргаликда ва ҳамжиҳатлик билан жуда яхши ҳаракат қилдилар, топшириқлар аҳиллик билан, чинакам дўстона вазиятда пухта бажарилди.

«Союз-19» ва «Аполлон» космик кемаларининг биргаликда учиши совет ва америка бошқарув марказларининг кузатиш станциялари ёрдамида бошқариб турилди, бу станциялар ўртасида бевосита телевизион, телефон ва телеграф алоқаси ўрнатилди.

Бутун эксперимент давомида учишни бошқаришнинг иккала марказидаги мутахассислар яхши баҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилдилар.

«Союз-19» ва «Аполлон» космик кемаларининг биргаликда экспериментал учиши муваффақиятли тугалланганлиги СССР ва АҚШда яратилган ҳамда конструкцияси бўйича турлича бўлган икки кеманинг биргаликда учишини таъминлайдиган бир-бирига монанд туташтириш системаларини ишлаб чиқиш вақтида қабул қилинган техникавий ечимларнинг тўғрилигини тасдиқлади. Экспериментнинг илмий-техникавий якунлари жаҳон космонавтикаси ҳазинасига, фан ва маданиятига қўшилган катта ҳисса бўлди. Қўшма экперментни тайёрлаш ва ўтказиш вақтида Совет томони билан Америка томони орттирган тажриба келгусида космонавтлар бошқарадиган халқаро космик учишларни ривожлантириш, космик фазони биргаликда илмий тадқиқ қилиш учун яхши негиз бўлиб хизмат қилади.

«Союз-19» ва «Аполлон» космик кемаларининг биргаликда учиши космосдаги халқаро ҳамкорликни ривожлантиришда муҳим қадам бўлди. Жаҳон халқлари бу парвозни халқаро кескинлик реал юмшатилганлигининг факти, деб билмоқда. Кескинликни юмшатишга Совет Иттифоқи жуда катта ҳисса қўшмоқда. «...Планетамиз космосдан қараганда гарчи чоғроқ бўлса-да, янада гўзал бўлиб кўринади, — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев. — Планетамиз осойишталикда яшай олишимиз учун етарли равишда катта бўлса, уни ядро уруши хавфига дучор қилиш учун ҳаддан ташқари кичикдир». Халқлар ўртасида мустаҳкамланиб бораётган ҳамжиҳатлик ва холис ният Ер юзида мустаҳкам тинчликнинг гаровидир.

«САЛЮТ-4»: ПАРВОЗНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ ҲАФТАСИ

Учишни бошқариш маркази, 20 июль. (ТАСС). «Салют-4» орбитал илмий станциясининг экипажи бугун навбатдаги иш кунини эрталаб соат 5 дан 30 минут ўтганда тамомлади. Учиш программасига мувофиқ Петр Климук ва Виталий Севастьянов кейинги кунларда бажарилган тадқиқотлар ва экспериментларнинг натижаларини системага солдилар, станциянинг айрим системаларини кўриб чиқдилар.

Космонавтлар илмий аппаратлар ва асбоблар иши тугаганлиги сабабли уларни жой-жойига қўйиб, ўзлари Ерга қайтиш тараддудини кўра бошладилар. Космонавтлар терминатор районида планета устида учиб бора туриб, кумушсимон булутларни яна бир марта кузатдилар.

Телеметрик ахборот маълумотларига ва космонавтларнинг ўзлари айтган гапларга қараганда, Климук ва Севастьянов ўртоқларнинг саломатлиги яхши.

Ер атрофи орбитасида тадқиқотлар ўтказиш давом эттирилмоқда.

* * *

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 21 июль. (ТАСС). Учиш программасига мувофиқ «Салют-4» орбитал илмий станцияси экипажининг навбатдаги иш куни иккинчи экспедициянинг бундан кейинги якунловчи операцияларига бағишланди.

Петр Климук билан Виталий Севастьянов системалар, машина-ускуналар ва илмий асбобларни станциянинг автомат режимда учишига тайёрлаш ишларини давом эттирдилар. Шу билан бирга космонавтлар айрим илмий асбобларни бўлғуси тадқиқотларга тайёрладилар. Экипаж станция бўлмаларининг ичида техникавий киносъёмка ва фотосуратга олиш ишларини ҳам бажарди.

Биологик экспериментлар программаси бўйича биологик объектлари бўлган блокларнинг иши контрол қилинди, шунингдек вазнсизлик шароитида юксак ўсимликларнинг ривожланиш хусусиятларини қайд этиш учун фотосуратлар олинди.

Космонавтлар иш куни чоғида одатдагидек икки соат мобайнида жисмоний машқлар билан шуғулландилар.

Петр Климук ва Виталий Севастьяновнинг сиҳат-саломатликлари ва кайфиятлари яхши. Орбитал станция ичидаги системалар нормал ишлаб турибди. Учиш давом этмоқда.

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин ўртоқлар Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Герекка, Польша Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Г. Яблоньскийга, Польша Халқ Республикаси Министрлар Кенгашининг Раиси П. Ярошевичга, Польша Халқ Республикасининг миллий байрами— Польша қайта тикланганлигининг 31 йиллиги муносабати билан табрик телеграммаси йўлладилар

ПХР меҳнаткашлари, дейилади телеграммада, ўзининг синалган авангарди — Польша Бирлашган ишчи партияси раҳбарлигида халқ ҳокимияти йиллари мобайнида социалистик ижтимоий муносабатларни шакллантиришда, экономика, фан ва маданиятни ривожлантиришда, моддий фаровонликни юксалтиришда жуда катта муваффақиятларга эришдилар. ПБИП VI съезди режаларини рўёбга чиқариш давомида олға томон айниқса катта қадам қўйилди. Ҳозирги Польша қудратли саноат ва фан-техника потенциалига эга бўлиб, дунёдаги иқтисодий жиҳатдан ривожланган илғор давлатлар сафига қўшилди. Поляк халқининг бу жуда катта муваффақиятлари Социалистик Польшанинг ҳамма чин дўстларини ғоят мамнун ва хурсанд қилмай қола олмайди.

Варшава Шартномаси ташкилоти билан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг аъзоси бўлган Польша Халқ Республикаси, дейилади телеграммада жаҳон социализм системасини ҳар томонлама мустаҳкамлаш учун кўп иш қилмоқда. ПХР ўзининг халқаро фаолиятида Европада ва бутун дунёда кескинликни юмшатиш ва ҳамкорликни ривожлантириш, тинчликни мустаҳкамлаш йўлини қатъият ва изчиллик билан ўтказиб келмоқда. КПСС билан ПБИП ўртасида мамлакатларимизнинг ҳукуматлари ўртасида ҳозирги замоннинг барча энг муҳим проблемалари хусусида тўла ҳажиҳатлик мавжудлигини қувонч билан таъкидлаймиз.

Совет Иттифоқида халқларимиз ўртасида. совет ва поляк коммунистлари ўртасида вужудга келган қардошлик ва ўртоқларча ҳамкорлик муносабатлари юксак қадрланмоқда. Бу муносабатлар марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг мустаҳкам принциплари асосига қурилган. Дўстлигимиз доимо мустаҳкамланиб, янги мазмун билан бойимоқда. Биз бошқа қардош мамлакатлар билан бирга ўзимизнинг буюк муштарак мулкимиз — халқлар тинчлиги ва социал тараққиётининг ишончли таянчи ва сўнмас тимсоли бўлган социалистик ҳамдўстликни тинимсиз мустаҳкамлаймиз ва ардоқлаймиз.

Совет раҳбарлари Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама самарали ҳамкорлик мамлакатларимиз халқларининг эзгу орзу-умидлари ва муддаоларига тўла-тўкис мос бўлиб тушмоқда, ҳамда социалистик ва коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга кўмаклашмоқда, бу ҳамкорлик бундан буён ҳам муттасил мустаҳкамланиб, ривожланиб бораверади, деб ишонч билдирдилар.

(ТАСС).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлиги корхоналарининг меҳнатчилари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, маҳсулотни реализация қилиш ҳажми ва маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан етти ойлик топшириқни 19 июлда бажардилар. Планга қўшимча равишда 17 миллион сўмликдан кўпроқ гўшт ва сут маҳсулотларини реализация қилиш мўлжаллаб қўйилди.

Партия турмуши: бошланғич ташкилотлардан хат

ЭЛГА ИБРАТ

КПСС XXV СЪЕЗДИНИ ҚАНДАЙ КУТИБ ОЛЯПСИЗ?

КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун бошланган умумхалқ курашининг олдинги сафларида бораётган коммунистларимиз тўққизинчи беш йилликни катта меҳнат ғалабалари билан якунламоқдалар. Порт партия ташкилотининг яқинда бўлиб ўтган умумий йиғилишида «КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириш ва унда коммунистлар авангардлигини таъминлаш ҳақида»ги масала муҳокама қилинди. Йиғилишда ҳар бир меҳнат коллективининг асосий вазифаси 1975 йил планлари ва, умуман, тўққизинчи беш йиллик топшириқлари ҳамда зиммага олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга салмоқли ҳисса қўшишдан иборат, деб алоҳида таъкидланди.

Хўш, коллективимиз партия съездига қандай туҳфалар тайёрлаяпти? Коммунистлар авангардлиги нималарда намоён бўлаётир?

Шуни қувонч билан таъкидламоқчимизки, муҳим халқ хўжалик юкларини ортиш, тушириш, қайта ишлаш ва ўз вақтида тегишли жойларга етказиб бериш соҳасида белгиланган тўққизинчи беш йиллик план-топшириқлари шу йил 21 апрелдаёқ ошириб адо этилди. Ёки халқ хўжалиги учун зарур бўлган бир миллион 250 минг тонна юк қайта ишланиб, буюртмачиларга муддатидан анча илгари етказиб берилди. Ҳозир беш йиллик планига қўшимча 125 минг тонна юк ташиб бериш учун мусобақани авж олдириб юбордик. 1975 йил планини эса, 25 декабргача бажарамиз. Йил охиригача қўшимча равишда 6 минг тонна юкни қайта ишлаб, жойларга етказиб берамиз.

Бу марраларни эгаллашда коммунистлардан Ж. Бозоров, Қ. Олтибоев, Ф. Носов ўртоқлар капитанлик қилаётган «Ашхобод», «Мурманск», «Тошкент» теплоходларининг командалари алоҳида ўрнак кўрсатаётирлар. Улар ҳозирда 1977 йил ҳисобига меҳнат қилаяптилар. Юрий Гагарин номли, Олег Кошевой номли, «Октябрь» теплоходларининг экипажлари ҳам социалистик мусобақада дарғалик қилаётган коммунистлардан ибрат олиб, партия съезди шарафига зарбдор меҳнат вахтасини қизғин давом эттирмоқдалар.

Партия ташкилоти юк ортиш бригадаларининг бошлиқлари Ч. Ҳайдаров ва А. Грищенколарнинг ташаббусини қизғин қувватлаган эди. Уларнинг таклифи асосида юк ортиш жараёнидаги чалкашликларга барҳам берилди. Чунончи, илгари юклар темир йўл станциясидан вагонларда келтирилиб, порт майдончаларига туширилар, бу ерда қайта ишланиб, сўнгра кўтарма кранлар ёрдамида баржа ва кемаларга ортиларди. Бунинг натижасида меҳнат унумдорлигини оширишнинг жуда катта имкониятлари бой берилар, бажарилган ишларнинг таннархи қиммат бўларди. Иш вақти кўпинча бекор кетганлигини айтмайсизми? Коммунистларнинг новаторлиги туфайли бу усулдан воз кечилди. Эндиликда юклар вагонлардан тўғри кема ва баржаларга ортилмоқда. Шу туфайли меҳнат унумдорлиги икки ҳисса ошди. Иш вақти тенг ярмига тежалди. Бажарилган ишларнинг қиммати 30 процентга арзонлаштирилди.

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида портимизда тўртта комплекс механизациялашган юк ортиш технологик бригадалари ташкил этилди. Кранчилардан В. Мерзляков, И. Ажимов, автопогрузчик ҳайдовчиларидан Е. Гусев, С. Груздёв, А. Сокол ўртоқлар техникадан оқилона фойдаланиш, иш вақтини тежаш учун курашда ибрат кўрсатаётирлар.

Партия бюроси КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш борасида қилинадиган ишларнинг комплекс планини тасдиқлади. Биз оғир меҳнат жараёнларини комплекс механизациялаштириш йўлидан бораверамиз. Ҳозирги вақтда портимизда кучли кўтарма кранлар монтаж қилинмоқда. Юк ортиш ва туширишда халқаро стандартлар доирасидаги универсал контейнерлардан ҳам фойдаланишга ўтамиз. Натижада юкларни ортиш, тушириш анча енгиллашади.

Термиз дарё порти транспортчилари, коммунистлар етакчилигида социалистик мусобақани авж олдириб, партия съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олмоқдалар. Партия бюроси социалистик мусобақани авж олдириб, коммунистлар авангардлигини таъминлаш учун сиёсий-ташкилотчилик ишларини кун сайин кучайтирмоқда.

Ж. ЖУМАБОЕВ,
Термиз дарё порти партия комитетининг секретари.

МАРОҚЛИ УЧРАШУВЛАР

Тошкент область партия комитети ва «Билим» жамияти область ташкилоти правлениеси ташаббуси билан колхоз ва совхозларда, ишлаб чиқариш корхоналарида халқаро хотин-қизлар йилига бағишлаб тематик кечалар, конференция ва қизиқарли учрашувлар ўтказилмоқда. Яқинда истеъдодли шоира Зулфиянинг 60 йиллик юбилейига атаб Юқори Чирчиқ районида ўтказилган мушоира кечаси ғоят таъсирли ва қизиқарлилиги билан дилларни хушнуд этди. Олима Музайяна Алавия ва шоира Гулчеҳра Жўраеванинг Зулфия ижодини таҳлил этувчи чиқишлари, шоиранинг меҳнат, ахлоқ ва муҳаббат тўғрисидаги шеърлари қалбларни тўлқинлантириб юборди.

Пискент райони марказида «Ўзбекистон хотин-қизлари — коммунизмнинг актив қурувчилари» мавзуида илмий-назарий конференция бўлиб ўтди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, тарих фанлари доктори Раҳима Аминова ўзбек хотин-қизларининг ижтимоий ва сиёсий турмушда тутган ўрни, фан-техника ва маданиятимиз тараққиётига қўшаётган улкан ҳиссалари мавзуида доклад қилди.

Конференцияда Ўзбекистон ССР юстиция министри Мамлакат Восиқова «Совет қонунчилиги ва хотин-қизлар» мавзуида доклад қилди ва конференция қатнашчиларининг саволларига батафсил жавоб берди. Район партия комитети секретари Зарифа Деҳқонбоева райондаги хотин-қизларнинг тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш ишига қўшаётган улкан ҳиссаси ҳақида мароқ билан сўзлади. КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш юзасидан жойларда ўтказилаётган бундай қизиқарли тадбирлар меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишини янада яхшилашга ёрдам бермоқда.

Ғ. ҚУЧҚОРОВ.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИСИЗ!

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

Ёшларнинг пухта билим олишлари учун ғамхўрлик қилиш фан равнақи учун ғамхўрлик қилиш демакдир. Маорифчиларимиз мактабларни янги ўқув йилига пухта тайёрлаш соҳасида область педагогларига қарата чақириқ билан чиққан эдилар. Бу ташаббус район ва область партия комитетларининг бюро мажлисларида маъқулланди. Педагогика коллективлари ва оталиқ ташкилотлари бугун ўз сўзларининг устидан чиққанликлари — мактаблар ремонтини областда биринчи бўлиб тугаллаганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Умумий таълим мактабларининг ҳаммасида футбол, волейбол, баскетбол майдончалари барпо этилди. Янги келадиган ўқитувчилар учун 30 квартира ремонт қилиб қўйилди. Мактаблар ўқув қуроллари билан тўла таъминланди. Кутубхоналар фонди 25 минг сўмлик, кўргазмали қуроллар фонди эса 10 минг сўмлик ошди.

Бу йил район мактаблари 6 мингдан зиёд ўқувчини илк бор ўз қучоғига олади. Шунинг учун 120 нафар бошланғич синф ва фан ўқитувчиларининг малакалари оширилди. 1 сентябрда барча кичкинтойларни қучоқ очиб кутиб олиш учун ҳамма имкониятлар мавжуд.

Д. ЗАРЕДИНОВ,
Жиззах область, Пахтакор район халқ маорифи бўлимининг мудири.

Бизга жавоб берадилар

«САЛОМНОМА»

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 17 май сонида босилган юқоридаги сарлавҳали фельетонда Бухоро пойафзал фабрикаси, «Партия XVI съезди» ва «ВЛКСМ XX йиллиги» номли тикувчилик фабрикаларида сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилаётгани танқид қилинган эди. Фельетон юзасидан Ўзбекистон КП Бухоро область комитетидан қуйидаги мазмунда жавоб олинди:

Фельетон область партия комитетининг бюро мажлисида, Бухоро шаҳар партия комитетининг пленумида муҳокама қилинди. Фельетонда номлари тилга олинган ва танқид қилинган шахслар жазоланди ва камчиликларни такрорламаслик чоралари кўрилди.

ҚЎПОЛЛИК ОҚИБАТИ

Жиззах район «Коммунизм» колхозидан редакциямизга келган бир хатда колхоз раиси М. Шароповнинг молиявий ишларда жиддий хатоларга йўл қўяётгани ва колхоз аъзоларига нисбатан қўпол муомалада бўлаётгани кўрсатилган эди. Хат Жиззах область партия комитетига юборилганда қуйидагича жавоб олинди:

Хатда келтирилган фактлар Жиззах район партия комитети томонидан текшириб кўрилганда тўла тасдиқланди. Раис М. Шароповга шахсий варақасига ёзиш шарти билан хайфсан эълон қилинди, колхозчиларнинг умумий йиғилиши эса уни раисликдан туширди. Партиявий интизомни бузиш ва қўполлик Шароповни ана шунга олиб келди.

Халқаро хотин-қизлар йили

«КПСС XXV съездини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб оламиз!» — Тошкентдаги кўн-галантерея фабрикаси коллективининг аҳди шундай. Социалистик мусобақада корхонанинг илғор ишчиси Раъно Набиева пешқадамлик қилмоқда. У ҳозир 1978 йилнинг сўнгги ойлари ҳисобига маҳсулот топширяпти. Суратда: чевар тикувчи Р. Набиева.

А. Тўраев фотоси.

ЗАРБДОРЛАРНИ ТАНИШТИРАМИЗ

ҚУРУВЧИЛАР САРДОРИ

— Тўлқин акадан жуда кўп касбларни ўргандим, — дейди илғор ғишт терувчи, Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ғани Валиев. — Ҳозир тўрт касб бўйича бемалол мусобақалашиб ишлай оламан. Бунда Тўлқин аканинг муносиб ҳиссаси бор.

Бу, биргина Ғани Валиевнинг эмас, кўпчиликнинг ҳам фикри. Тўлқин Самиғов ўз меҳнат фаолиятини 1955 йилда 156-қурилиш трестининг бригадасида бошлади. Тез орада уч-тўрт хил касбни пухта ўрганиб олди. Салкам 20 йил мобайнида у ва унинг дўстлари «Тошкент» меҳмонхонаси, тўқимачилик комбинатининг ип йигирув цехи, электрон техника заводи каби объектларни ва кўплаб уй-жой биноларини қуришди.

Тошкент зилзиласи вақтида Тўлқин Самиғов ўз бригадаси билан Гулистон шаҳрида эди. Бу вақтда бутун мамлакат шаҳарни қайта тиклашга отланган эди. Тўлқин Самиғов жонажон пойтахтимизни мамлакатнинг энг гўзал шаҳарларидан бирига айлантириш учун ҳисса қўшмоқ ниятида Тошкентга мисоли қанот боғлаб учиб келди.

Дастлаб Тўлқин ака бригадаси Оқтепа массивидаги 11 ва 12-уйларга пойдевор қўйди. Унинг ўзи эса «мен бригадирман», деб қараб турмади. Қурувчилар билан биргаликда ғишт терди, сувоқ қилди, қоришма ташиди, хуллас, ишни тезлаштиришга интилди. Меҳнатлари самарасиз қолмади. Тошкентликлар қисқа вақт ичида улардан 124 хонадонга мўлжалланган янги уйни қабул қилиб олишди.

Луначарский кўчасидаги 130 ва 40 квартирали икки бинони тиклаш жараёнида Тўлқин Самиғов москвалик қурувчилар бригадасида бўлди. Уларнинг иши билан яқиндан танишди. Шундан сўнг у кўпроқ изланадиган бўлиб қолди. Илғор усулларни ўз бригадасида қўллаб кўрди. Бу — қурилиш объектларини муддатидан илгари топширишга имкон туғдирди.

— Биноларни қанчалик тез ва сифатли битказсак, — деб ҳикоя қилади Тўлқин Самиғов, — аҳоли ҳам, ўзимиз ҳам манфаатдор бўламиз. Шунинг учун хоҳ бетончи бўлсин, хоҳ ғишт терувчи бўлсин, хоҳ бошқа касб эгаси бўлсин, бригадамизнинг ҳар бир аъзоси ўз ишини тез ва сифатли бажаришга ҳаракат қилади.

Биз ҳозир пойдевор ётқизилган янги қурилиш майдонларида ишни янада тезлаштириш тадбирларини кўряпмиз. Бунинг учун бригадамиздан икки киши ажратганмиз. Улар қурилиш майдонида ғишт, цемент, қум ва бошқа бинокорлик материалларини олдиндан тайёрлаб туришади. Бу усул ишимизнинг олға силжишида жуда қўл келмоқда: қурилиш майдонида ишни бирдан бошлаб юборишимизни, ишнинг унумли бўлишини ва кунлик топшириқларнинг мунтазам ошириб бажарилишини таъминлаётир.

Тўлқин Самиғовнинг «Главташкентстрой»га қарашли 159-қурилиш трестининг 13-қурилиш бошқармасида бригадирлик қилаётганига ўн икки йил бўляпти. 52 кишидан иборат бригада тўққизинчи беш йилликнинг ўтган даврида 20 дан ортиқ уй-жой, иккита мактаб, учта болалар боғчаси биноларини қуриб берди. Бу даврда илғор қурувчилардан Ғани Валиев Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Саид Ғоймуҳамедов «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали, саккиз киши эса «Беш йиллик зарбдори» нишони билан мукофотланди.

Тўлқин Самиғов бригадаси тўққизлар ташаббусига қўшилиб, бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажаришга аҳд қилган. КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленуми ва КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан руҳланган бригада аъзолари 1978 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдалар. Улар ўтган йилни «Марказ-14» кварталида 99 квартирали уй-жой биносини муддатидан бир йил олдин, шу кварталда қурилаётган ҳаммомни эса пардозловчиларга уч ой олдин фойдаланишга топшириш билан якунлаган эдилар.

Партия ва ҳукуматимиз Тўлқин Самиғовнинг қурилиш соҳасидаги хизматларини юксак тақдирламоқда. Кўкрагини безаб турган Ленин ордени, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги муносабати билан берилган юбилей медали, «Тошкент қурувчиси» нишони унинг шарафли меҳнатидан далолат бериб турибди. У республикамизнинг олтин юбилейи йилида Ўзбекистон ССРнинг «Меҳнат шуҳрати» китобидан муносиб ўрин олди.

Коммунист Тўлқин Самиғов бошлиқ бригада аъзолари бундан кейин ҳам кўплаб уй-жой бинолари қурилишини барвақт фойдаланишга топширадилар. Чунки қўли гул бинокорларнинг бугунги зарбдор меҳнати шундан далолат бермоқда.

А. ФОЗИЛОВ,
А. РЎЗИЕВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЯНГИЛИКЛАР
ХАБАРЛАР
ВОҚЕАЛАР

Польша Халқ Республикасининг пойтахти Варшава шаҳри гўзаллашиб бормоқда. Суратларда: Лазенков паркидан ўтувчи сувдаги сарой (ўнгда) ва янги турар-жой бинолари.

ЦАФ—ТАСС фотолари.

22 ИЮЛЬ — ПОЛЬША ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ҚАЙТА ТИКЛАНГАН КУН

ТИНЧЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ЙЎЛИДА

Польша Халқ Республикасининг меҳнаткашлари мамлакатни фашист босқинчиларидан озод этилганлигининг 31 йиллиги, Польша қайта тикланган кунни тантанали суръатда нишонламоқдалар. Босиб ўтилган йўлга назар ташласак, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришган муваффақиятларимизнигина эмас, айни вақтда Польшанинг ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш учун қўшаётган муҳим ҳиссасини ҳам кўрамиз.

КПСС XXIV съезди томонидан қабул қилинган Тинчлик программаси Польша Халқ Республикасида қизғин маъқулланди. Польша Совет Иттифоқи билан, социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатлар билан биргаликда ўзининг ташқи сиёсатида мустаҳкам тинчлик ва халқлар хавфсизлигини таъминлашни бош йўналиш деб билади. Польша ташқи сиёсати соҳасидаги ишлар ана шу вазифани муваффақиятли ҳал этишга бўйсундирилган.

Социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатларнинг Умумевропа кенгашини ўтказиш тўғрисидаги таклифи жаҳонда мустаҳкам тинчликни юзага келтириш бўйича муҳим ташаббус бўлди. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг изчил куч-ғайратлари туфайли 1972 йилнинг ноябрида Хельсинки шаҳрида ана шу кенгашни чақириш бўйича кўп томонлама маслаҳат йиғилишлар бошланди. 1973 йилнинг 3 июлида эса Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича кенгаш очилди. Ҳозир унинг иши якунланиш арафасида. Польша ана шу кенгаш ишига муҳим ҳисса қўшди, қатор таклифлар билан чиқди. Жумладан, Болгария билан биргаликда «Маданий ҳамкорлик, ахборотлар алмашишни ўрнатиш ва ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» ҳужжатини кенгашга ҳавола этди.

Польша социалистик мамлакатлар билан бирга турли хил тузумдаги давлатлар билан кенг ҳамкорлик қилиш ва уни кенгайтириш учун курашмоқда. Бунда давлатларнинг мустақиллиги, тенг ҳуқуқлиги ва ички ишларга аралашмаслик принциплари етакчи ўринда туради.

Польша жаҳоннинг турли жойлардаги уруш ўчоқларини тугатиш ва барқарор тинчликни ўрнатиш учун изчил ва самарали курашмоқда. Жаҳон жамоатчилиги унинг Вьетнам, Лаос ҳамда Камбоджадаги аҳволни кузатиш ва назорат қилиш бўйича 1954 йилда Женева кенгашида тузилган халқаро комиссиялар ишида иштирокини алоҳида таъкидлади. Польшаликлар Яқин Шарқдаги можароларни ҳам тинч йўл билан ҳал этиш учун амалий таклифлар киритишмоқда.

Мана 30 йилдирки, Европада ўқлар товуши тинган. Халқаро аҳволнинг бугунги аҳволи ва истиқболи инсониятга ўз келажаги учун зўр умид билан қараш имконини яратмоқда. Ана шу ишда Совет Иттифоқининг ва барча социалистик давлатларнинг, шу жумладан, бизнинг мамлакатимизнинг ҳам муҳим ҳиссаси бор.

Л. ЗАРЕМБА,
Польша публицисти.
(«Интерпресс» — АПН).

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ КЕЛДИ

БОГОТА, (ТАСС). КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий фанлар академиясининг ректори М. Т. Иовчук бошчилигидаги КПСС делегацияси Колумбия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан бу ерга келди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, «Советская Россия» газетасининг бош редактори П. Ф. Алексеев, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими секторининг мудири М. Ф. Кудачкин ва шу бўлимнинг масъул ходими А. Н. Минеев бор.

Пойтахт аэропортида Колумбия Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари Хильберто Виейра, Колумбия Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари, Колумбия меҳнаткашлари конфедерацияси ва Колумбия коммунистик ёшлари ташкилотининг вакиллари делегацияни кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида совет элчихонасининг ходимлари ҳам бор эди.

ОҚ УЙНИНГ БАЁНОТИ

ВАШИНГТОН, 21 июль. (ТАСС). АҚШ президенти Ж. Форд Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланиб, шу ой охирида Хельсинкида олий даражада ўтказиладиган кенгашда қатнашади, деб хабар қилди Оқ уй.

Оқ уй вакилининг айтишича, президент Форднинг олий даражадаги кенгашда иштирок этиши АҚШнинг Хельсинкида имзоланадиган якунловчи ҳужжат Шарқ билан Ғарб ўртасида янада стабил ва фойдали ўзаро муносабатларни вужудга келтириш соҳасида тинимсиз сарфланаётган куч-ғайратлар йўлида қўйилган ижобий қадам бўлади, деган фикрини ифодалайди.

ТИНЧЛИК ВА ҲАМКОРЛИК РАМЗИ

ВАШИНГТОН, ТАСС мухбири Л. Буз хабар беради.

Сенат ташқи ишлар комиссиясининг раиси Ж. Спаркмэн ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида «Союз» ва «Аполлон» космик кемаларининг тарихий туташуви бундан 30 йил аввал Совет ва Америка армияларининг Эльбадаги учрашуви сингари халқларимиз ўртасидаги тинчлик ва ҳамкорлик руҳига рамз бўлади, деди.

Совет — Америка қўшма космик эксперименти, деди сенатор, нафақат мамлакатларимизда эришилган илмий-техника тараққиётига улуғвор бир намуна, шу билан бирга, Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасида олдимизда турган проблемалар ва низоли масалаларни ҳал этиш мақсадида космосда, ерда ва денгизда ҳамкорлик бўлиши мумкинлигининг ҳам яққол далилидир.

Мен халқаро кескинлик юмшатилишининг астойдил тарафдорлариданман, — деди Ж. Спаркмэн. Фан ва техника ютуқларидан «Союз» ва «Аполлон»нинг ҳозирги мислсиз учишида бўлгани сингари олижаноб мақсадларда фойдаланилиши кескинликни юмшатиш сиёсатининг муҳим жиҳати ҳисобланади.

Бугун биз шоҳидлари бўлиб турганимиз ҳамкорлик, — деди Ж. Спаркмэн, биз учун келажакда ҳам ибрат бўлғуси деган умиддаман. Шу тарихий учишни рўёбга чиқарган барча руслар ва америкаликларни муваффақият билан самимий табриклашни истардим.

РЕВОЛЮЦИОН ЖАРАЁННИ РИВОЖЛАНТИРИШ

ЛИССАБОН, **ТАСС мухбири Э. Ковалев хабар қилади.**

Португалиядаги сиёсий вазият яна кескинлашди. Буржуазиянинг халқ-демократик партияси раҳбарлари социалистлар изидан бориб, муваққат ҳукуматдаги ўз вакилларини чиқариб олишга қарор қилди. Ўзининг бу қарорида Революцион кенгашнинг бир қанча ички сиёсий масалалар хусусида шу партия ўртага қўйган «ультиматум»ни қондиришдан бош тортганлигини баҳона қилди.

Революцион кенгаш рўй берган ҳукумат танглигини таҳлил этиб, бу танглликни янги негиздаги ҳукумат тузиш йўли билангина бартараф этиш мумкин ва лозим, деган қарорга келди. Шундай қилиб, асосий сиёсий партиялар иштирокида тузилган ва ўтган йил 25 апрелда фашизм ағдариб ташлангандан кейин мамлакатни идора қилиб келган ҳукумат коалицияси системаси ҳақиқатда ўз умрини тугатди.

Бош министр Васку Гонсалвишга янги ҳукуматни тузиш топширилди, у мамлакатдаги сиёсий партияларнинг вакиллари ва таниқли арбоблар билан маслаҳат ўтказа бошлади.

Португалия пойтахтининг сиёсий доираларида янги ҳукумат «партиясиз характерда» бўлади, деган фикрлар айтилмоқда. Бу ҳукуматга қуролли кучлар ҳаракатининг вакиллари ва сиёсий партияларнинг вакиллари бўлмаган ватанпарвар кайфиятдаги мутахассислар киритилади.

Португалия касаба союзлари федерацияси — Интерсиндикал баёнот эълон қилиб, ишчилар синфини, барча меҳнаткашларни бирликни мустаҳкамлашга ва халқ оммасининг қуролли кучлар ҳаракати билан иттифоқини мустаҳкамлашга, шу тариқа реакциянинг кирдикорларига кескин зарба беришга чақирди. Интерсиндикал революцион ҳушёрликни ошириш мақсадида меҳнаткашларнинг кенг оммавий ҳаракатини кучайтириш зарурлигини таъкидламоқда.

Португалия революцияси яна ҳал қилувчи муюлишга келиб қолди, деб ёзади Португалия коммунистларининг органи «Аванте» газетаси. Мамлакатнинг реакцион ва консерватив кучлари ғаламислик қилиб, ҳукумат танглигини келтириб чиқардилар. Улар ўз ҳаракатлари билан революцион жараённинг социализм йўлидан муваффақиятли ривожланишига тўсқинлик қилмоқчи бўладилар.

Шу пайтгача халқ оммаси билан қуролли кучлар ҳаракати мустаҳкам иттифоқ бўлиб, контрреволюциянинг ҳар қандай ҳуружларини муваффақиятли даф қилиб келдилар, контрреволюциянинг революцион ривожни тўхтатиб қўйиш ва молия олигархияси ҳокимиятини қайта тиклаш йўлидаги уринишларини барбод қилмоқдалар, деб таъкидлайди газета. Португалия коммунистларининг фикрича, бу жанговар иттифоқ Португалия революциясининг душманларини яна мағлубиятга учратиш учун ҳозирги сиёсий танглликни ҳам бемалол бартараф эта олади.

Социалистик партия раҳбарлари ўз вакиллари ҳукуматдан чиққандан кейин халқ билан қуролли кучлар иттифоқига путур етказиш мақсадида ошкора бузғунчилик ишлари билан шуғуллана бошладилар. Бундан ташқари улар Компартия оддий аъзоларини партия раҳбарларига қарама-қарши қилиб қўйишга беҳуда уринмоқдалар, деб уқтиради «Аванте» газетаси.

Социалистик раҳбарларнинг мамлакат ичкарисидаги ғиж-ғижловчи ҳаракатлари, уларнинг маҳаллий ва ажнабий журналистларга масъулиятсизларча бераётган баёнотлари ўнг кучларнинг бирлашиши учун қулай шароит яратиши, Португалия революциясининг ҳамма душманларини жипслаштириши, чет элларда янги демократик Португалияга қарши туҳмат кампанияси ўтказилишига ёрдам бериши мумкин, деб огоҳлантиради газета. Бу ҳаракатлар, шунингдек, мамлакатнинг турли районларида қасддан чиқарилган можаролар ҳамда қуролли кучлар ҳаракатига ва Португалия Компартиясига қарши қилинаётган иғвогарликлар ҳукуматдаги сиёсий танглик билан бир пайтга тўғри келганлиги бежиз эмас. Реакция кучлари мамлакатда контрреволюцион тўнтариш қилишга яна уриниш учун қулай бўлган вазиятни вужудга келтириш мақсадида ўзининг ҳамма тарафдорларини ишга солишга уринмоқдалар, деб тахмин қилиш учун ҳамма асослар бор.

БОЛАЛАР БОҒЧА ВА ЯСЛИЛАРИНИ КЎЗДАН КЕЧИРГАНДА

АРДОҚЛИГИМ, ОЛАМ СЕНИКИ...

Болаларни ёшлик чоғлариданоқ биргалашиб яшаш ва ишлаш руҳида тарбиялаш керак. Шу нуқтаи назардан болалар уюшмаларини ҳар томонлама ривожлантириш, уларга ҳар жиҳатдан кўмаклашиш керак.

Н. К. КРУПСКАЯ.

БИРИНЧИ МАНЗАРА

ҲАЁТ ГУЛЛАРИ. Ҳар бири бир завқ олами, ҳар бири бир қўшиқ оҳанги, ҳар бири бир ғазалга илҳом. Тўқ мағиз, чеҳралари шодон, шўхликлари бир жаҳон болажонлар бахтли замон, инсонпарвар эл ардоғида, оғушида. Сайр этса боғлар муҳайё, гул терса гулзорлар. Арғимчоқлар, тойчоқлар, минг турли ўйинчоқлар болалар учун. Сўлим оромгоҳлар, ширин-шарбат мевалар болалар учун. Ҳаётимиз улар билан ширин, сермаъно. Шаҳар, қишлоқларимизда энг сўлим, ёруғ, озода, серфайз, баҳаво жойлар болаларники. Бутун имтиёзлар, бутун эътибору меҳрлар болаларга. Республикамиз болаларнинг сони, болажонлиги билан Иттифоқда олдинги ўринлардан бирида туради. Республикада 1970 йили 3353 болалар боғча ва яслилари бўлиб, уларда 347,9 минг бола тарбияланган бўлса, 1974 йилга келиб боғча ва яслилар сони икки баравар ўсди. Колхозларнинг боғча ва яслиларида бундан тўрт йил муқаддам 18,2 минг бола тарбияланган бўлса, ўтган йили уларнинг сони 110690 мингга етди. Фарғона, Наманган ва Андижон областларида айниқса бу соҳада қувончли ўзгаришлар юз берди. 1973 йилда колхоз ва совхозларнинг мактабгача тарбия муассасалари Бутуниттифоқ кўригида бизнинг болалар муассасалари сони ўсиши бўйича республикамиз олдинги ўринлардан бирини эгаллаганлигининг боиси ҳам ана шунда.

Диёримиз — пахтакор республика. Шунинг учун ҳам давраларимиздаги суҳбат, гурунгларимиз, баҳсларимизнинг мавзуи бевосита пахта хусусида, пахта дорилфунунининг устоз ва шогирдлари мавзуида бўлади. Кўкўпар «оқ олтин» эҳромларининг бўйи-бастида, шубҳасиз хотин-қизларимизнинг меҳнати, билак кучи, ташаббускорлиги бор. Далада меҳнат қилаётганларнинг, пахтазорларни тонг саҳар уйқудан уйғотиб, ғўзалар барнига зафар сатрларини битаётганлар, меҳнат китобининг зарварақларини муаззам ютуқлар, тонналар билан безаётганларнинг кўпи шубҳасиз, хотин-қизларимиздир.

ОНАЛАР — тонналар... Бу сўзлар бир-бирига эгиз, бир-бирига ҳамоҳанг. Тонналар бастини тоғлар бастига тенглаштираётган оналар ҳақида ўйлаб боряпмиз. Оналарнинг уйидан, оиласидан кўнгли тўқ бўлса, кайфияти чоғ бўлса, ҳурмат иқтидори ўрнига қўйилса, улар тоғни талқон қилишга қодир. Борди-ю, кўнгли озор чекса, уйидан, боласидан тинч бўлмаса, хаёли бўлинса, гулдан ҳам нозик ва беҳол улар. Боласидан кўнгли тўқ аёлнинг меҳнати ҳам унумли, албатта. Халқимизда мақол бор: — «Болали аёлнинг ишини олма, қўлидаги боласини ол». Бу бежиз айтилмаган, албатта. Шу нуқтаи назар билан биз Наманган область колхозларида яшовчи болали аёллар меҳнати, болаларга яратилган шарт-шароитлар билан қизиқдик. Областнинг кўпгина колхозларидаги доимий ва мавсумий болалар боғча ва яслиларининг аҳволи билан танишдик. Кўз қувнайдиганлари, орасталик, озодалик борасида шаҳар боғча ва яслиларидан қолишмайдиганлари анчагина.

Учқўрғон район партия комитетининг биринчи секретари А. Ҳасановнинг суҳбатида бўлдик. Бу районда болалар боғча ва яслилари эътиборда турган биринчи масалалардан эканига ишонч ҳосил қилдик. Бу ерда кейинги уч йил ичида 1300 ўринли ўнта болалар боғчаси қурилди. Деярли ҳамма колхоз ва совхозларнинг ўзида «сут кухня»лари бор. Ҳар тонг овқат шу махсус ошхоналарда тайёрланади. колхоз ажратиб қўйган махсус машиналарда боғча ва яслиларга олиб борилади. Район бўйича болаларнинг салкам бешдан уч қисми 53 та доимий ва 205 та мавсумий боғча-яслиларга жалб қилинган.

Колхозлараро марказлашган болалар боғча ва яслилари ташкилоти — ЦМДУ бошлиғи Зулфия Қодирова қуйидагиларни ҳикоя қилиб берди: Ҳар бир колхоз махсус машиналар ажратган. Бу машиналар медицина-гигиена қоидаларига амал қилинган ҳолда жиҳозланган. Болалар шу машиналарда бу ерга олиб келинади. Ҳар оқшом яна уйма-уй тарқатилади. Оналар эса хотиржам даладаги ишларини қилаверадилар.

Болаларнинг таъминоти, озиқ-овқати билан қизиқдик. Ҳар бир колхоз ўз қарамоғидаги боғча ёки яслини оталиққа олган. Колхоз боғидаги меваларнинг сараси болаларга келтирилади. Мева шарбатлари, компотлар тайёрланади. Гўшт, сутни колхоз ўзи беради, врач кўригидан ўтган гўшт ва сутдан кухняларда мазали овқатлар тайёрланиб, махсус машиналарда болаларга юборилади.

Ҳар уч кунда болалар учун мол ёки қўй сўйилади. Болалар ўзлари ўсиб улғаяётган табиат қучоғига—экскурсияларга олиб чиқиладилар. Улар қўшиқлар, рақслар ўрганадилар. Қардошлик, дўстлик, Ватан, она ер ҳақидаги ҳикояларни тинглайдилар. Колхоз болалари «оқ олтин» ва пилладан олинадиган маҳсулотлар билан танишадилар. Мана, «Москва» колхозининг янги, икки қаватли типовой боғчасини бориб кўрдик. Боғча майдонига қадам қўйишимиз билан гул, райҳон бўйи димоғимизга урилади. Замонавий мебеллар қўйилган, кенг, озода залларга чўгдек гиламлар, поёндозлар тўшалган. Боғча мудираси Оятхон Тешабоева бизни очиқ чирой билан қарши олди. Дўмбоқчаларга ўйинчоқлар, машғулотлар учун асбоб-ускуналар, кўргазмали қуроллар муҳайё. Ҳар группада ўзгача файз, мунавварлик. Боғча мудирасининг сўзларидан, чеҳрасидан болажонлиги, ишга жон куйдириши сезилиб турибди.

Боғча қурилишининг биринчи ташаббускори билан қизиқдик.

— Колхозимиз раиси Ғуломжон Қўчқоров жуда болажон одам, — деб қолди Оятхон опа. — Боғча қурилиши учун колхоз 200.000 сўм сарф қилди. Шундан 2164 сўми боғчани жиҳозлашга сарфланди.

— Боғча биносига биринчи тамал тошини қўйган одам ким? — сўрадик боғча мудирасидан.

— Биринчи тошни колхоз раиси қўйди. Унга ғиштни Қаҳрамон оналар узатиб туришди.

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1970 йил октябрдаги «Республикада мактабгача болалар тарбия муассасалари ишини янада яхшилаш тўғрисида» чиқарган қарори район халқ маорифи ходимлари, айниқса мактабгача болалар муассасалари ходимларининг амалий иш қўлланмасига айланиб қолди. Биз ҳамма жойда кичкинтойлар ҳақида, коммунизм қурувчиларининг ёш авлоди тўғрисида партия ташкилотлари ва уларнинг раҳбар ходимлари қанчалик меҳрибонлик, ғамхўрлик кўрсатаётганликларини яққол сездик. Улар тез-тез болалар муассасаларида бўлиб турадилар, тарбиячилар билан мулоқатда бўладилар, болаларнинг ҳаёти билан танишадилар.

Район партия комитети ва район ижроия комитети болалар тарбияси билан боғлиқ бўлган масалаларни бир неча бор муҳокама қилиб, бу ишга кенг жамоатчиликни жалб эта олдилар. 1974 йилда пландан ташқари 1055 нафар болани боғча-яслиларга жалб этиш юзасидан ишлаб чиқилган тадбир катта социал-ижтимоий аҳамият касб этди. Бу ташаббусни Наманган область партия комитети маъқуллади. Колхозлардаги маданий, маъмурий ва жамоат бинолари боғча-яслилар учун мослаштирилди. Шу тариқа «Андижон» колхозида 50 та, «Партия XXIV съезди» колхозида 50 та ва бошқа колхозларда ҳаммаси бўлиб 1055 та болани пландан ташқари боғча-яслиларга тортиш имконияти туғилди ва шу масала юзасидан белгиланган топшириқ 200 процент адо этилди.

Район партия комитети ишлаб чиққан тадбирларда болалар муассасаларида олиб борилаётган таълим-тарбия ишлари савиясини ошириш вазифаси биринчи ўринга қўйилган эди. Боғча билан мактабнинг ўзаро ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш мақсадида ҳар бир мактаб оталиғига боғча ва яслилар бириктиб қўйилди.

Район халқ маорифи бўлими илғор тажрибалар базасида мактабгача болалар муассасалари ходимларининг бир кунлик семинарларини ўтказмоқда, ёш тарбиячилар учун семинар-практикумлар ташкил қилмоқда.

Кейинги тўрт йил ичида ўн жойда 1210 ўринли боғча-ясли биноси қурилди. «Янгиобод», «Ленинчи», Охунбобоев номли колхозлар ҳамда Ленин номли совхоз алоҳида ташаббус кўрсатмоқда. Мана, Охунбобоев номли колхознинг 1-болалар боғчаси. Колхозда кичкинтойлар учун алоҳида дам олиш зонаси ташкил этилган. Соя-салқин, баҳаво жойда болалар ҳордиқ чиқаришади, чўмилишади, қуёш нуридан баҳраманд бўлишади.

— Болалар учун ота-оналари қанча ҳақ тўлашади? — сўраймиз.

— Ҳеч қанча, — деб жавоб қилди колхоз раиси Акбарали Ҳайитов, — ҳаммаси колхоз ҳисобига.

Колхоз экономикаси билан қизиқдик. Пахта етиштириш йил сайин ортиб бормоқда. Дон, сабзавот, мева етиштириш беш йиллик плани тўрт йилда адо этилди. Чорва маҳсулотлари етиштириш беш йиллик плани 3,5 йилда бажарилди. Колхоз 1974 йилда Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг эсдалик байроғини олишга сазовор бўлди, бир неча колхозчи СССР орден ва медаллари билан мукофотланди.

— Яқин-яқинларда ҳам болаларимиз билан гурпаклашиб далага бирга келардик. Кечгача на ҳаловат ва на ишимизда унум бор эди. Бир кўзимиз болада бўлса, бир кўзимиз далада бўларди, — дейди колхозчи Ҳалимахон Нишонова, — ҳозир бутунлай бошқача. Колхоз раҳбарларига айтадиган раҳматимиз шуки, улар боламизни қўлимиздан олди. Қўлимиздан олдигина эмас, болаларимиз боғчада ҳарф ўрганаяпти, яхши тарбия олаяпти. Кўнглимиз ҳам тўқ, ишимиз ҳам унумли. Тўртта болам колхоз боғчасида. Болаларимни боғчага олиб бориб юрмайман, ўзлари олиб кетишади. Болаларимиз бепул тарбия олишади, музика ўрганишади. Мавсумда 7,5 тонна пахта териб 3500 сўм даромад қилдим.

— Менинг еттита болам колхоз боғчасида, айланайлар, — тўлқинланиб гапирди Эътиборхон Жўраева. — Мавсумда 9,5 тонна «оқ олтин» тердим. Даромадим ҳам чакки эмас. Боғчамизни кўргандирсизлар. Оппоқ чойшаб, момиқ кўрпачаларда ором олаётган дўмбоқчалар бизнинг болаларимиз, колхозчиларнинг болалари.

ХАЛҚИМИЗ, давлатимиз — болажон. Айниқса турмуш фаровон, юртда маъмурчилик бўлгач, ёш авлоднинг ўсиши, улғайиши кўпаймоқда. Партия ва ҳукуматимиз чиқарган қатор қарорларда ёш авлод тарбияси, кичкинтойларнинг безавол ўсиши диққат марказида турган энг асосий масаладир. Шу нуқтаи назардан қараганда, Учқўрғон районида ҳам камчиликлар йўқ эмас. Районда мактабгача ёшдаги болаларнинг 49,5 процентигина боғча-яслиларга жалб этилган холос. Мактаб ёшигача бўлган болаларни тўла-тўкис боғчаларга тортиш, боғча бинолари қурилишига янада эътиборни кучайтириш зарур. Бунинг учун районда имконият ва истиқболлар етарли.

Ҳеч шубҳа йўқки, Учқўрғон район партия, совет органлари раҳбарлиги ва кўмагида мактабгача тарбия муассасалари тармоғи йилдан-йилга кўпайиб боради. Боғча ва яслиларда олиб борилаётган таълим-тарбия ишлари программа талаблари асосида бўлиши таъмин этилади.

ИККИНЧИ МАНЗАРА

КОСОНСОЙ — тоғли район. Шу боисдан бу ерда болаларнинг дам олиш зонаси ташкил этилган. Тоғ бағрида 11 та болалар лагери, соғломлаштириш санаторийлари қурилган. Уларда колхозчилар ва совхоз ишчиларининг фарзандларидан 500 га яқини уч сменада дам олади. Район партия комитетининг биринчи секретари А. Мамажонов қурилишлар истиқболи ҳақида гапириб берди. Районда янги спорт техникуми очилди, 200 га яқин савдо шоҳобчаси, 12 та овқатланиш зоналари мавжуд. Бир йилда район бюджетидан 10 миллион сўм қурилишга сарфланади.

Бундай қараганда, аҳвол дурустдек туюлди. Аммо саволларимизга жавоб олганимиз сари дилимиз ноҳуш бўлади.

— Мактабгача ёшдаги болаларнинг неча проценти боғча ва яслиларга тортилган? — Сўраймиз.

— 30 проценти.

30 процент. Бу мавсумий боғча ва яслиларни бирга олиб ҳисоблаганда чиқадиган процент. Лекин Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг махсус қарори мавсумий боғчалар хусусида эмас, доимий боғчаларни кўпайтириш ва уларнинг ишини яхшилаш хусусидадир. Негаки, болалар — бизнинг келажагимиз, давримизнинг келажагидир. Болаларнинг тарбияси, маданияти, коллективизм, ўртоқлик, дўстлик руҳида камол топиши, даврнинг етук граждани бўлиб етишуви боғча ёшидан бошланишини унутмаслик керак. Мавсумий боғчалар оналарнинг қўлидан вақтинча боласини олади холос, лекин болаларга керакли етук маънавий тарбияни беролмайди. Бунинг учун мавсумий боғчаларни доимий боғчаларга айлантириш керак.

«Ленин йўли» колхози раиси Ҳасан Дарвешовнинг суҳбатидамиз. Колхознинг экономикаси ҳам ёмон эмас, даромади ҳам. Учқўрғон районидаги колхозлардан қолишмайди. Колхоздаги мавжуд боғча ва яслиларда ҳол-аҳвол кўнгилдагидек эмас. Колхозда 10 та мавсумий боғча бўлиб, уларда 445 бола тарбияланмоқда. Иккита доимий боғча ҳам бор. Бири — 35 ўринли, яна бири 95 ўринли.

«Сут кухня»сига кирдик. Холодильниклар бўм-бўш. Кухня мудираси Ҳадича Собитованинг эгнида халати ҳам йўқ. Колхоз марказидаги болалар боғчасига кирдик. 30 ўринли боғчада бир ёшдан етти ёшгача болалар аралаш-қуралаш. Уларга ажратилган хона қоронғи, керакли жиҳозлар етишмайди. Болалар шу ерда ўйнашади, шу ерда овқатланишади. Болаларга ўйинчоқлар, машғулот қуроллари ҳам етарли эмас. Мактаб ёшига етиб қолган болаларга алоҳида хона йўқлигидан улар билан алоҳида машғулотлар ўтказиш имконияти ҳам йўқ. Умуман 30 болага битта тарбиячи ва бир энага бириктилган холос. Тарбиячи Раҳимахон Машарипова махсус таълим-тарбия мактабини битирмаган.

Кун ниҳоятда иссиқ, болалар эса уйда биқиниб ўтиришибди. Уларга очиқ ҳавода овқатланиш жойлари тайёрлаб бериш, умуман кўнгилли ўйнаш учун шароит яратиб бериш жуда зарур.

Колхознинг учинчи бригада дала шийпонидамиз. Бу илғор бригада 50 центнерчилик ҳаракати ташаббускоридир. Дала шийпони ҳузуридаги яслида 25 бола тарбияланади. Аммо уларга беланчаклар етишмайди. Борлари ҳам санитария-гигиена талабларига жавоб бермайди. Тарбиячи Онахон Комилова бола тарбияси ва гигиенасига оид саволларимизга жавоб бера олмади. Ўзининг эгнида кир халат, сочлари таралмаган. Оналар эмизикли болаларини қандай қилиб унга ишониб топширишади, — деб ўйланиб қолдик. Бригада аъзолари пахта ҳосилдорлиги бўйича ўтган йили районда иккинчи ўринни эгаллаган. Бу йил биринчиликни олиш учун курашмоқда. Ғўзанинг аҳволи яхши. Лекин болаларчи? Пахта терими бошланиб кетгач, оналарнинг қўли қўлига тегмайди. Болалардан кўнгли тўқ бўлмаган оналарнинг меҳнатида унум бўлармикин?

Дуруст, колхозларимиз болалардан ҳоч нарсани аямаяпти. Миллионлаб сўмлар болаларга ажратиляпти. Колхознинг баҳаво жойлари болаларга. Лекин боғча ва яслилардаги тарбиячиларнинг кўпи махсус мактабгача билим юртини тамомлаганига қарамасдан, ҳозирги таълим-тарбия талабларига жавоб беролмайдилар. Уларнинг кўпида таълим-тарбияга оид машғулотлар ўтказишга оид иш плани йўқ. Наманганда 210 боғча мудири бор. Шундан фақат 22 таси олий маълумотли холос. Тарбиячилар 465 та бўлиб, шундан фақат икки нафари олий маълумотли холос. Колхоз боғчалар қуриб беряпти. Лекин бу боғчаларда маълумотли тарбиячилар етишмайди. Натижада баъзи 140 ўринли болалар боғчасига 80-90 бола қатнайди холос. Қиш мавсумида эса болаларнинг сони 20-30 тага ҳам тушиб қолади. Иккинчи муҳим томони, колхоз ва совхоз боғча ва яслиларга медицина ходимларининг назорати жуда кам экани сезилади. Медицина хизматини яхши йўлга қўйиш биринчи навбатдаги масаладир. Маориф министрлиги ва Соғлиқни сақлаш министрликлари бу масалага жиддийроқ қараши керак деб ўйлаймиз.

Наманган областидаги икки район болалар боғча-яслиларини айланиб чиқиб, ўйланиб қолдик. Наҳотки, бир областнинг икки районида бу масалага эътибор турлича бўлса? Косонсой район партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари кичкинтойлар ҳақида ғамхўрлик катта ижтимоий масала эканлигини унутишган бўлса?! Бу борада уларнинг фикри қандай? Ҳа, бу ўринли саволлар муфассал жавоб кутмоқда.

Саодат МАҲМУДОВА,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги мактабгача тарбия муассасалари, маданий ва маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг бошлиғи.

Эътибор ОХУНОВА,
«Совет Ўзбекистони» газетасининг махсус мухбири.
Наманган области.

Суратларда: Наманган область Учқўрғон районидаги «Москва» ва Охунбобоев номли колхозлардаги болалар боғчасининг эркатойлари.
А. Тўраев фотолари.

Фарғона область, Фарғона районидаги Ленин номли колхоз пахтакорлари якунловчи йилда ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» олиш учун курашмоқдалар. Бўлиқ кўсаклар баракали ҳосилдан дарак бериб турибди. Суратда: (чапдан ўнгга) колхоз партия комитетининг секретари Ч. Абдуллаев, механизатор Т. Қурбонов ва бригадир Ж. Тўйчиев ўртоқлар ғўзаларни кўздан кечиришмоқда.
Н. Раҳмонов фотоси.

КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛЛАРИ ЎРГАНИЛМОҚДА

Қозоғистон ССР, Сайрам район меҳнаткашлари Тошкентда бўлиб ўтган ва қишлоқ меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялаш масалаларига ва қишлоқ турмуш маданиятини ошириш проблемаларига бағишланган илмий-амалий конференция материалларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар.

Район партия комитети ва район «Билим» жамияти ташкилотининг правлениеси конференция материалларини кенг пропаганда қилиш мақсадида бошланғич партия ташкилотлари секретарлари учун семинар, мектаблар директорлари учун кенгаш ўтказди. Район «Билим» жамиятининг навбатдаги иккинчи Пленуми конференция материалларини ўрганиш ва кенг пропаганда қилиш тадбирларини ишлаб чиқди. Бу тадбирлар район хўжаликларида муваффақиятли амалга оширилмоқда.

А. НАМЕТОВ.

БЎЛИҚ КЎСАКЛАР

«Андижон» совхозининг пахтакорлари чеканка қиладиган агрегатларни Сирдарё областида биринчи бўлиб далага олиб чиқдилар. Бу ерда 5 минг гектардан кўпроқ майдонда ғўза бултурдагидан анча баравж. Ҳозирнинг ўзидаёқ ҳар туп ғўзада 5-6 тадан кўсак санаш мумкин. Механизаторлар ғўзани эртадан кечгача парвариш қилмоқдалар. Чеканкани энг қулай муддатда, ўн кун ичида ўтказишга аҳд қилинди.

Деҳқонлар сув танкис бўлган бу йилги шароитда ҳам экинни моҳирлик билан парвариш қилишлари туфайли областдаги бошқа хўжаликларда ҳам чеканкани танлаб бошлаб юбориш имконини берди. Чеканка қиладиган 776 машинанинг ҳаммаси тахт қилиб қўйилди.

Ғўза шохларини қирқиш кўсак пишиб етилишини тезлаштириб, тарози босадиган салмоқли бўлишини, ғўзанинг машинабоп бўлиб ўсишини таъминлайди. Ҳамма жойда чеканка бошланган кунларда республика далаларида 5 мингта машина ишлайди.

Ўзбекистон пахтакорлари ҳосил тўплашнинг ҳал қилувчи даври бўлган июль ойида ҳар бир туп ғўзада камида 6-7 дан кўсак тўплаш ниятидалар.

ҚЎШНИ РЕСПУБЛИКАЛАРДА

МИРОБ АВТОМАТЛАР

Қирғизистондаги қарийб ўн минг гектар унумдор ерда суғорма деҳқончилик қилинади. Ўнг минглаб мироблар экин суғориш билан банд.

Яқинда Фрунзеда барпо этилган мелиорация системаларини комплекс равишда автоматлаш умумиттифоқ илмий-тадқиқот институтининг мутахассислари далаларни ариқдан халос этиб, кўмиладиган қувур орқали суғоришга ўтказиш, мироб ўрнига автомат суғориш системасидан фойдаланиш вазифаларини ҳал қилмоқда. Шуларнинг лойиҳаси бўйича Қанд районидаги «1 Май» колхозида илк ёпиқ суғориш тармоғи қурилди ва у ишлаб чиқариш синовидан ўтмоқда. Иккинчи ва учинчи навбат фойдаланишга топширилиши билан юз гектар ерда биргина оператор мироб хизмат қилади.

Далага ўрнатилган датчиклар тупроқда нам қочганлигини қайд этгач, бошқариш пультига сигнал юборади. Қумма қувурларга автомат тарзда сув оқизилади. Келаётган сув тазйиқидан ердан полиэтилен гидрантлар кўтарилиб чиқади. Ҳар жуфт эгатга биттадан гидрант тўғри келади. Датчиклардан янги сигнал келгунига қадар экинга сув берилаверади. Қувурдаги сув тазйиқи бўшашгач, гидрантлар яна ер остига кириб кетади.

Шу йил Қирғизистон деҳқончилик илмий-тадқиқот институтининг тажриба хўжалиги, республиканинг барча колхоз ва совхозлари ёпиқ суғориш тармоқларини қуришга киришади.

Янгилик сув сарфи жиҳатидан бошқа ҳамма суғориш усулларидан самарали бўлиб, суғоришда меҳнатни тежаш юзасидан эса тенги йўқдир.

(ТАСС мухбири).

ПАХТАКОРЛАРГА МАСЛАҲАТ

ЧЕКАНКАНИ ВАҚТИДА ЎТКАЗАЙЛИК

Ғўза парвариши агротехника комплексида чеканка ҳал қилувчи роль ўйнайди. Чеканка сифатли ўтказилганда ўсимликнинг ҳосил тўплаши тезлашади, чунки озуқа моддалар ҳосил шохларига тез етиб боради. Чеканка энг яхши агротехника муддатида ўтказилганида ҳосилдорлик гектар бошига 1,5-3 центнер кўтарилади. Шуни унутмаслик керакки, чеканка агротехниканинг бошқа тадбирларини инкор этмайди, аксинча, уни тўлдиради. Ғўзалар озуқа ёки сувга муҳтож бўлган пайкалларда ўтказилган чеканка яхши самара бермайди. Шунинг учун чеканкагача ва чеканка ўтказилгандан кейин ҳам бутун чоралар билан ғўза парваришини кучайтириш керак.

Чеканка тўғри ўтказилиши лозим. Шунда унинг самарадорлиги ортади. Чеканка вақтида бош поянинг ўсиш нуқтасини чилпиб ва бачки шохларини олиб ташлаш керак. Чеканканинг оптимал муддатини тўғри аниқлай билиш катта аҳамиятга эга. Ғўзанинг ҳолатига қараб чеканкани табақалаштирилган тарзда ўтказиш мақсадга мувофиқдир.

Бу йилги шароитда яхши ўсаётган, сув ва озуқа билан етарли таъминланган ўрта толали пахта берадиган ғўзалар чеканкасини пояларда 16-17 ҳосил шохи пайдо бўлганда ўтказиш тавсия этилади.

Қўш қаторлаб чигит экилган ёки ҳар гектар майдонда 120 минг туп ҳамда ундан кўпроқ ғўза тупига эга бўлинган пайкалларда 14-15 ҳосил шохи пайдо бўлганда чеканка ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Кўчати ола чиққан, туп сони кўзда тутилганидан камроқ пайкалларда эса 17-18 ҳосил шохи пайдо бўлганда чеканка ўтказилади.

Ингичка толали пахта берадиган ғўзаларнинг ҳар тупида 18-20 ҳосил шохи бунёдга келтирилганда чеканка ўтказиш тавсия қилинади.

Чеканка қўл кучи билан ўтказилганда кўп меҳнат сарфланади. Бунга йўл қўймаслик учун чеканка ўтказишда хўжаликлардаги ЧВХ-4 ва ЧВХ-3,6 машиналаридан кенг кўламда фойдаланиш керак. Ҳар бир чеканка машинаси 40-50 кишининг меҳнатини тежаб қолиш имкониятини беради.

Катта майдонлардаги ғўзалар нотекис ўсиб, ривожланаётган бу йилги шароитда чеканка ўтказишни механизациялаш айниқса катта аҳамиятга эгадир. Механизмлар воситасида ўтказилган чеканка ғўзаларнинг бўйини бир текисда ростлаш, ҳар тупдаги ҳосил шохида бир хил ҳосил нишоналари тўплаш имкониятини беради. Ҳамма майдонларда машиналар воситасида чеканка ўтказиш мумкин ва лозим. Машиналар воситасида чеканка ўтказиладиган майдонларда эгат оралари юмшоқ ҳолда бўлиши, бегона ўтлар бўлмаслиги, культивация, озиқлантириш ва суғориш бир-бирига уйғунлаштирилиб олиб борилиши керак. Шунда унинг самарадорлиги ошади.

Чеканка механизмлар воситасида икки марта ўтказилади. Биринчи марта 40-50 процент ғўзаларда юқорида тилга олинган ҳосил шохлари пайдо бўлган пайтда ўтказилади. Иккинчи марта орадан 7-10 кун ўтказиб яна такрорланади.

Чеканка машиналарига пичоқларни шундай ўрнатиш кераккки, ўсимликнинг ўсиш нуқтасидан ҳар қандай шароитда ҳам кўп деганда 1-2 оралиқ нуқтасини кесиш кифоя қилади. Чеканка вақтида пичоқларнинг бенуқсон ишлашини кузатиб бориш керак. Ўсиш нуқтаси тўғри кесилсин, бунинг учун пичоқлар ўткир бўлсин. Чеканка машиналари қатор ораларидан юраётганида ҳосил шохларининг заҳарланиши, кўсаклар, гуллар, тугунчаларнинг тўкилишидан, шунингдек, ўсимликнинг пайхон қилинишидан эҳтиёт бўлиш керак. Чеканка машиналарига муҳофаза тўсиқлари ўрнатилиши шарт.

Ғўзалари нотекис ўсаётган пайкалларда қўл кучи билан 2-3 марта чеканка ўтказилади.

Бутун чеканка ўтказиш даврида мутахассислар ишнинг миқдори ва сифати устидан қаттиқ назорат олиб боришлари, агротехника қоидаларининг бузилишига асло йўл қўймасликлари керак.

Тавсияни Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг мутахассислари тайёрлаган.

Ишчи-мураббийлар слёти

Область маҳаллий саноат корхоналари ишчи-хизматчилари беш йиллик якунловчи йилида қувончли натижаларни қўлга киритиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар. Маҳсулот реализация қилиш бўйича тўққизинчи беш йиллик плани муддатидан олдин адо этилди. Шу давр ичида 23773 минг сўмлик халқ истеъмоли буюмлари реализация қилинди. Бундай ютуқларни қўлга киритишда аввало ишчилар синфининг илғор вакиллари бўлган мастер-мураббийларнинг хизмати каттадир.

Ишчи-мураббийларнинг хайрли ишлари туфайли Бухоро область маҳаллий саноат бошқармаси йилдан-йилга ишбилармон ва ўз касбига ихлос қўйган ёш ишчилар билан мустаҳкамланиб бормоқда. Ҳозирги пайтда бошқарма корхоналарида қарийб 100 мураббий бўлиб, улар юзлаб ёш ишчиларни тарбиялашяпти. Бухоро тикув-галантерея фабрикаси коллективи амалга ошираётган ишлар диққатга сазовордир. Бу ерда ёш ишчилар билан ишлаш ҳамда уларга касб ўргатиш намунали ташкил этилган. Корхонанинг кекса мастери А. Алексей икки йил ичида ихтисосли 12 шогирд тайёрлаб берди. Унинг муносиб издошлари О. Ражабова, Р. Хафизова, Д. Насруллаева сингари ўнлаб ишчи-мураббийлар кўплаб шогирд тайёрлаш билан бир қаторда смена топшириқларини муттасил 130—135 процентга етказиб бажаришяпти.

Бошқармада 35 киши тўққизинчи беш йиллик планларини барвақт бажариб, ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишлаяпти. Улар орасида Шофирконндаги гилам тўқиш фабрикасининг илғор ишчиси Э. Ярашева, Ғиждувон керамзит заводидан С. Хусейнов ва бошқа пешқадам ишчилар бор.

Маҳаллий саноат бошқармаси клубида бўлиб ўтган ишчи-мураббийларнинг биринчи область слётида ана шу факт ва рақамлар тилга олиб ўтилди. Бошқарма бошлиғи И. Барагулов ишчи — мураббийларнинг амалга ошираётган ишлари ҳақида гапириб, бу қутлуғ ҳаракатни янада кенг авж олдиришга даъват этди.

Ҳ. ҚОДИРОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЖИЗЗАХ

ШИФОБАХШ СУВ

Гагарин шаҳри яқинида шифобахш сувнинг янги манбаи топилди. Бу минерал сув ўз хусусиятига кўра Ижевский сувига яқин бўлиб, асаб, ошқозон, буйрак касалликларини даволайди. Бу ерда 80 ўрнили шифохона қуриш бошланди. Келажакда ўринлар сони 300 га етказилади.

Шунингдек, шифобахш сув манбаи ёнида йилига 50 миллион шиша минерал сув тайёрлаб чиқарадиган завод қурилади. Корхона лойиҳасини тузишга киришилди.

Ахборот

ТОҒДА ОМБОР

Жиззах чўли пахтакорлар водийгина эмас, балки узумзор — боғлар ўлкасига ҳам айланиб қолади. Ҳисқа вақт ичида областда тўртта боғдорчилик-узумчилик хўжалиги ташкил этилди. Яқин орада бундай ихтисослашган хўжаликлар сони ўн тадан ошади. Шуни ҳисобга олиб соҳибкорлар мевани қишга сақлаш ҳақида ҳам пухта ўйлашди. Нурота тизма тоғининг Сангзор дарёси бўйида мева омбори қуриш мўлжалланди. Тоғ бағридаги омбор қурилишининг биринчи навбати тугагач, бу ерда юз минг тонна мева ва узум сақлаш мумкин.

ЧЎЛДА ЦИТРУС МЕВАСИ

Жиззах районидаги «Ўзбекистон» колхози территориясида цитрус ўсимликлари учун катта теплица хўжалиги қурилмоқда. Теплица қурилишининг биринчи навбати келаси йилда ишга туширилади. 6 гектар ерга цитрус ўсимликлари экилади. Комплекс қурилиши тўла тугаллангач, ер майдони 30 гектарга етади. Теплица «Жиззах» боғдорчилик совхозига асос бўлиб қолади. Соҳибкорлар чўлкуварларга ҳар куни лимон, апельсин, мандарин каби цитрус меваларини етказиб бериб турадилар.

«Промгражданстрой» трести «Жиззахпромстрой» курилиш-монтаж бошқармасининг ишчилари монтаж ишларини кун сайин жадаллаштирмоқдалар.

ТРАНСЛЯЦИЯ СТАНЦИЯЛАРИ

Область меҳнаткашларини телевизион кўрсатувлардан яшироқ баҳраманд этиш мақсадида Кўктош посёлкасида, Дўстлик ва Жиззах районлари территорияларида янгидан учта трансляция станциялари қурила бошлади. Станцияларнинг ишга тушиши телетомашабинларга кўрсатувларнинг икки программада, рангли тасвирда кўриш имконини беради.

Курувчилар Дўстлик районидаги станцияни шу йилнёқ куриб битказиш учун курашмоқдалар.

Н. МИРЗАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

БУХОРО. Томди район маданият уйи қошида ташкил этилган «Олатов» ашула ва рақс ансамбли область чорвадорлари, соҳибкорлари, қўшни Самарқанд области, қардош Қорақалпоғистон АССР пахтакор ҳамда шоликорлари ҳузурида бўлиб, хилма-хил программада концертлар бермоқда. Ансамбль репертуарида ўзбек ва қозоқ халқ ашулалари, СССР ва чет эл ашула-рақслари бор. Суратда: ансамбль қатнашчилари қозоқча ашулалардан бирини ижро этишмоқда.

А. Усмонов фотоси. (ЎзТАГ).

«ШОДЛИК» АНСАМБЛИ — НАМАНГАНДА

«Шодлик» қўшиқ ва рақс ансамбли Наманган шаҳар маданият ва истироҳат боғида катта концерт бериб, санъат ихлосмандларини хушнуд этди. Ўзбек давлат филармониясининг артистлари областдаги районларнинг меҳнаткашлари ҳузурида ҳам концерт берадилар.

(ЎзТАГ).

ФУТБОЛ

КУЧЛАР ТЕНГ КЕЛГАЧ...

Спортда кўп нарса ворислик ва ҳар доимгидек бўлиб, билан боғлиқ. Терма командаларда бир бўлганда иккинчи бири учун спортчи деб даъвогар бўлса, баҳс кескин, натижаси олдиндан маълум бўлмаганда мусобақа кишига завқ бағишлайди. Ана шунда мусобақа ўринбосарлари бўлмаган команда ҳам ғалаба қозониши мумкин. Шу боисдан ҳам ҳар бир командада юксак даражадаги мусобақаларда иштирок этаётганда ўринбосарлар етарли бўлишига ҳаракат қиладилар. Маълумки, «Пахтакор» командасига бундай ўринбосарлар етишмайди...

Бундай вазиятда ҳам «Пахтакор» командасининг 1-кадрлари кўп ютуқларга эришмоқда... Мавсум бошланишидаёқ «Янгиер» командасидан ўтган А. Гогольхин пахтакорчилар коллективига «сингиб» кета олди. Иниш турдаги бир тошкентлик футболчилар даражасини кўтаришда бу тажрибали футболчилар ҳам бир қанча ўйинларни «қозонишда» ҳисса қўшдилар.

Учрашувда дастлаб меҳмонлар бирин-кетин гол киритди... Ҳисобни В. Даниелок очди. Кейинроқ ўз майдонида командани тўхтатишга... «Пахтакор» командаси навбатдаги учрашувни ҳам ўз майдонида ўтказади. Футболчиларимиз 27 июлда «Черноморец» (Одесса) командасини қабул қилишади.

Ҳолган учрашувлар қуйидагича якунланди: «Спартак» — «Локомотив» — 4:2 (иккинчи тур учрашуви), «Днепр» — «Заря» — 2:0, «Шахтёр» — «Арарат» — 4:0, «Динамо» (Москва) — «Спартак» — 1:1, ЦСКА — «Черноморец» — 0:1, «Динамо» (Тбилиси) — «Динамо» (Киев) — 1:1, СКА (Ростов) — «Днепр» — 1:2.

Энди турнир жадвали қуйидагича (иккинчи «Торпедо» — «Шахтер» учрашувлари ҳисобга олинмаган):

1.	«Динамо» (К)	31—13	23
2.	«Днепр»	24—19	19
3.	«Динамо» (М)	15—12	18
4.	«Арарат»	19—16	18
5.	«Шахтёр»	26—18	17
6.	«Заря»	20—17	17
7.	«Карпати»	18—15	17
8.	«Динамо» (Тб)	20—17	16
9.	«Черноморец»	16—18	17
10.	«Спартак»	14—14	16
11.	ЦСКА	14—16	15
12.	«Пахтакор»	17—22	14
13.	«Торпедо»	15—20	14
14.	«Локомотив»	13—18	13
15.	«Зенит»	14—27	11
16.	СКА (Ростов)	12—29	6

Редактор ўринбосари
Х. ЕДГОРОВ.

«НОННИ ИСРОФ ҚИЛМАНГ, ЭЪЗОЗЛАНГ!» МАҚОЛАСИ ГАЗЕТХОНЛАР МУҲОКАМАСИДА

НОНТЕПКИЛАР

Мўътабар отахон Ризамат Мусамуҳамедовнинг «Совет Ўзбекистони» газетасида шу йил 16 июлда босилган нон ҳақидаги мақоласи республикамиз жамоатчилигида катта қизиқиш уйғотди. Унда бағишланган фикрлар бутун халқимизнинг дилидаги гаплардир. Ҳа, нон — ризқи-рўзимиз, бойлигимиздир. Уни исроф қилган шахсларни халқимиз нонкўрлар деб аташлари бежиз эмас!

Хўш, Сурхондарё областида бу масалага эътибор қандай? Биз шу масала билан қизиқдик.

Текширишни областдаги йирик Денов районидан бошлашга туғри келди. Бу ерда 50 минга яқин аҳоли яшайди. Нонни бозори атрофлари, магистрал йўл бўйлари, чорраҳалар, темир йўл станцияси, саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт объектлари қошида умумий овқатланиш корхоналарининг кўп тармоқлари — ошхона ва ресторанлар, чойхона ва кафелар, хизмат кўрсатиш, совқатхоналари ва «Денов ҳамда кўп дўкончалар, магазинлари нонни беҳуда сарфлашларига турибди.

Афсуски, нонга муносабат масаласига айрим шахслар енгилтаклик билан қарашмоқда. Фактларга мурожаат қиламиз: шаҳардаги «Ўзбекистон» ресторанидамиз. Ресторанга бир кунда 64 сўм 40 тийинлик нон келтирилар экан. Аммо комбинатдан бир кун кечикиб келтирилган нонни сувга қочиб қотиб қолган. Уни хўрандалар харид қилмаган, олганлари ҳам бир-икки тишлаб стол устида ташлаб кетишган. Натижада идиш-товоқ ювадиган Мўминой Бердиева шаҳзод нонни бир кунда 15 килограммга яқин нонни чакан ва ишчиларга жойлаб кўйибди.

Овқат чиқитлари — саркит бўлиб қолган маҳаллий, вермишел ва бошқа масаллиқларни нима қиласиз? Бу саволга ресторан мудираси Баҳрила Сатторов шундай жавоб берди:

— Ниманг чиқаргани. Анави ювинди челакни кўрдингизми? Ке йинчалик ахлат ташийдиган машинасига олиб кетишади.

Гаплари қаранг. Буни кўзини мой босган одамгина айтади. «Чайнам» «Қурилишчи» бир қанча «Ниманг» «Чайнам» ошхоналарининг бирида тушлик қилдик. Хурмони арзон сотиш ҳисобига ошхоналар ва «Ниманг» «Чайнам» аравачаларда ҳам...

— Булардан нима қилмоқчисиз? — сўрадик бош ошпаз Носир Қиргизбоевдан.

— Уборщицалардан бирортасига бераман. Уборщиса оласи ва... кўп бўлса чиқиндига ташлаймиз...

Муталибжон Маматов бош ошпаз бўлган миллий таомлар ошхонасининг ҳам кўплаб нонлар келтирилар экан. Бу ердаги нон кўпинча ювинди... Бу нонларни нима қиласиз?

— Бу нонларни нима қиласиз?

— Уйга олиб кетаман. Мол-ҳол ейди-да. Тўғри, илгарилари ҳар куни нон ва овқат чиқитларини ошхонада тузиб нон ёпадиган тартиблар бор эди. Бу йил эса шаҳар умумий овқатланиш корхонаси раҳбарлари ҳеч бир тушунтириш ишлари олиб бормади...

2-чойхонада Ж. Умрзоқов самовархон, М. Ғаниев кабобпаз бўлиб ишлайди. Икки оламнинг ҳам бир кунда ҳар хил харидлардан қолган нонларни ташлашга одатланиб қолишган экан.

Денов нон комбинати бир кунда 17-20 тонна нон, 10 тонна тешик кулча ва бир неча тонна бошқа хил нон маҳсулотлари ишлаб чиқаради. Аммо областда мавжуд жамиятлардан ва уларга қарашли омборхона раҳбарларининг нонга муносабати масаласида бир оз олдинга силжиш йўқ...

Шаҳарда 33 та новвойхона мавжуд. Уларда бир кунда 30-35 минг дона обинон ёпилади. Лекин нонларнинг бир қисми сифатсиз, бир қисми эса ўрнига қараб жойларга мавжуд бўлади...

Шўрчи районида ҳам шундай ҳолга дуч келдик. Район касалхонасининг хирургия, терапия бўлимларида, шунингдек, туғруқхонада нон жуда исроф бўлмоқда. Беморларни ва уларнинг келадиган кишиларни нон билан таъминлашда ҳам бир қанча нуқсонлар бор...

Чой ичиб ўтирган мўйсафидлар бизга бир воқеани ачиниб сўзлаб беришди. Шу йил июнь ойи ўрталарида область пахтакорлари ва хизматчиларининг Шўрчи районидаги маданият ва истироҳат боғида катта йиғилиши бўлиб ўтди. Тадбир иштирокчилари учун бир неча юз килограмм нон келтирилди...

Ана шу ерда Денов район нон заводининг директори Ҳ. Мўминов ҳам қатнашди... Наҳотки шундай катта нон комбинатининг раҳбари аҳоли ўз эҳтиёжидан ортиқча нон олиб кетиши мумкинлигини билмаса?

Ахир, 5 та районидаги ошхона ва ҳамма ерда ҳар куни нон қолиб кетишининг нима кераги бор?! Шўрчи районидаги «Самарқанд» ва бошқа жойлардаги нон ҳам кўплаб исроф қилинмоқда. Қумқўрғон шаҳрида ажиб воқеага дуч келдик...

Жарқўрғон районида ҳам сакинарли аҳволни кўрдик. Бу район бир оила...

Районлардаги ОРСлар ва ... «Чайка» ресторанида ҳам ризқ-рўзимиз исроф қилинмоқда.

Бошқа районларда аҳвол қандай? Термиз, Гагарин ва Шеробод районларида тўйлар оммавий тус олаётир. Мазкур районлардан баъзи кишилар тўй қилишда «ким ўзар»га мусобақа қилишмоқда. Ахир, тўйлиш кишилар деб шуни айтишади-да. Улар шуҳрат учун ҳам кўплаб нон сотиб олиб, тўйларда катта исрофгарчиликларга йўл қўйишмоқда...

Хўш, бундай тўйларда иштирок этаётган айрим қариялар, ҳатто партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари нега бундай ишларга бепарво қарашмоқда?

Бу ҳақда область, район партия, совет ташкилотлари, суд, прокуратура органлари ходимлари нима дейишаркин?

Дўстлар, ризқ-рўзимизни, бойлигимизни исроф қилаётган бундай нонтепкиларга қарши кескин кураш очайлик, жамият мулки бўлган нонни кўз қорачиғидек асрайлик ва уни тежаб-тергаб сарфлайлик!

Т. СОЛИЕВ,
Денов район халқ контроли комитетининг раиси.
Ғ. ҲОЛИҚОВ,
«Жарқўрғон ҳақиқати» район газетаси редактори.
Н. НОРҚУЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.
А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЁШЛАР ИЖОДИДАН

СОҒИНГАНИМ

Яна келдим, Кўйтошим,
соғинганим.
Чўққисида кўёшим —
соғинганим.
Омонмисан, тошлари —
ёқутларим,
Яйловлари базмлари,
баркутларим!
Сени дея энтикиб,
Кирларга тик келиб,
Кирлардан оша келдим,

Чопқиллаб шошиб келдим,
Кучоғинг оч, Кўйтошим,
соғинганим.
Чўққисида кўёшим —
соғинганим.
Тўлишибсан, ярғинг —
Алп ингинг.
Тўлишибсан гул баргинг —
Арсоннинг,
Ярқираган ҳар тошинг —
Нақ мармар.
Берно қизлар қалам қош —
Шамсқамар.

Кўнглингни овлаган келдим,
Кўйтошим,
Меҳрингни товлаган келдим,
Кўйтошим.

Она юртим, кечир мени
Мақтовларинг оширсам.
Кечирилмас, аммо, мени
Душманларга бош урсам.

Юрт қайғурса қайғурганман,
Кўнглинг ўксиб, ғаш бўлиб,
Юрт яйраса яйраганман,
Эл қувонар тўпаридан.
Бахтим тониб бўлиб.
Бахтим тониб [illegible].
Кўзга севинч ёш бўлиб.

Шамолга

[Болаларга].

Шамол букча узанлашар,
Чанг-тўзонлар тўзғиб,
Гоҳ дўппимни олиб қочар,
Сочларимни тўзғиб.
Шундан бошқа шум ишидай,
Бунча дайдир сарсари,
Кунга тўлай бирпоз тўхта
Мендан узоқ эс ерга,
Бепошлирга шу ишни ол!
Бахтли тоиб бўлиб...
Беллашувга яраганинг
Тошга бошлаб кетмаганинг

Назиржон БАРАКАЕВ.
Жиззах.

Реклама ВА ЭЪЛОНЛАР

В. В. КУЙБИШЕВ НОМИДАГИ САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ ТАЙЕРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига колхоз ва совхозларнинг ёши 34 дан катта бўлмаган ва умумий иш стажига эга бўлган илғор меҳнаткашлари қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига юборилиш учун мўлжалланган номзодлар ишчи ёки колхозчилар йиғилишларида кенг муҳокама қилинган, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг тавсияси бўйича бевосита колхоз ва совхозлар раҳбарлари томонидан танлаб юборилади.

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА ЮБОРИЛАЁТГАН КИШИЛАР ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТИШЛАРИ КЕРАК: ректор номига ёзилган ариза, совхоз ёки колхознинг йўлланмаси (2 ёки 3-форма) ўрта маълумот ҳақидаги аттестат (асли), хўжалик (ташкилот)дан, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларидан характеристика, медицина справкаси (286-форма), 3х4 см. ҳужжатлар 6 дона фотосурат, меҳнат колхоз дафтарчаси.

Совет Армиясидан сафдан қайтган кишилар паспорт ва ҳарбий билет ёки рўйхатга олинганлик тўғрисидаги гувоҳнома, партия, комсомол ва касаба союз ҳужжатлари.

ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИДА ЎҚИШ МУДДАТИ — 8 ОЙ.

Ўқишни тамомлагач, барча тинглочилар имтиҳон топширадилар.

ИМТИҲОНЛАРНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТОПШИРГАН КИШИЛАР ИНСТИТУТНИНГ 1 КУРСИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Тайёрлов бўлимига аризалар 1 октябрдан 20 ноябргача қабул қилинади. 20—25 ноябргача суҳбат ўтказилади.

ТИНГЛОВЧИЛАРНИ РЎЙХАТГА ОЛИШ 25 НОЯБРДАН 30 НОЯБРГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Самарқанд шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 77-уй. Телефон: 4-33-70.

86-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1975—1976 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Металл бўйича токарь. Ўқиш муддати 1 ва 2 йил. 14,5 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

Слесарь-йиғувчи. Ўқиш муддати 1 йил. 14,5 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

Электр пайвандчи. Ўқиш муддати 1 йил. 17 ёшдан қабул қилинади.

Электр кўприкли кран машинисти. Ўқиш муддати 1 ва 2 йил. 16 ва 17 ёшдагилар қабул қилинади.

Саноат ускуналарини ремонт қилиш бўйича слесарь. Ўқиш муддати 2 йил. 14,5 ёшлилар қабул қилинади.

Электр-газ пайвандчи (диплом). Ўқиш муддати 2 йил. 16 ёшдан бошлаб қабул қилинади.

Слесарь-асбобсоз. Ўқиш муддати 2 йил. 14,5 ёшдан бошлаб қабул қилинади.

Қолипчи. Ўқиш муддати 1 йил. 17 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

Электрик. Ўқиш муддати 2 йил. 16,5 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

Билим юртига 8-10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

ЎҚУВЧИЛАР БЕПУЛ ЁТОҚХОНА, КУНИГА 3 МАҲАЛ ОВҚАТ, КИЙИМ-БОШ ВА СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ўқувчилар билим юртидаги мактабда таълим оладилар. Ўқиш муддати ўқувчиларнинг иш стажига қўшилади.

Билим юртида 8 та тўгарак ва 11 та спорт секцияси ишлайди, шунингдек, духовой ва эстрада халқ ижодиёти ансамблари мавжуд. Ёзги дам олиш даврида «Чимён» районида жойлашган лагерда ҳордиқ чиқариш мумкин.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА КИРИШДА ИМТИЁЗЛАРДАН ФОЙДАЛАНАДИЛАР.

Аризалар эрталаб соат 9 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Кирувчилар билим юрти директори номига ёзилган ариза ва қуйидаги ҳужжатларни қўшиб топширадилар: таржимаи ҳол, паспорт ёки туғилганлик тўғрисида гувоҳнома, турар жойидан справка, ота-онасидан бирининг иш жойидан справка, 6 дона фотосурат (3х4).

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент — 52 Содиқов кўчаси, 15-уй (21-автобус, 4-5-троллейбусларнинг «Экскаватор заводи» бекати).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.25 — ТОШКЕНТ. «Камалак». 18.45 — «Ахборот». 20.00 — «Ешлик». 20.30 — «Заноги» [illegible]. 21.30 — «АХБОРОТ». 21.50 — Театр афишаси. 22.55 — «Новости». 23.25 СССР халқ артисти Г. [illegible]... 24.00 — МОСКВА. «Вакт». ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 «Камалак». 18.15 — МОСКВА. 21.15 — «Ниночка». ... УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Болалар учун фильм. 20.30 — «Курганча». 21.25 — А. П. Чехов. Бадиий фильм. 21.50 — Пулат бадиий фильм. 22.05 — Лўли (бадиий фильм).

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Синчку» — Ниғу-Чун ўғли — «САНЪАТ САРОЙИ», «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

«Есения» — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). — «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

В. В. КУЙБИШЕВ НОМЛИ САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

профессор-ўқитувчилар составидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири — умумий химия, органик ва биологик химия, ботаника ва ўсимликлар физиологияси (фан доктори ёки профессор даражаси), тарих ва рус адабиёти (фан кандидати), ...

Аризалар 20 августгача қабул қилинади. Адрес: Самарқанд шаҳри, 3, Карл Маркс кўчаси, 77-уй.

ЦЕНТРОСОЮЗНИНГ В. В. КУЙБИШЕВ НОМЛИ САМАРҚАНД КООПЕРАТИВ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири: марксизм-ленинизм асослари, илмий коммунизм, сиёсий иқтисод, жамоат овқатланиш маҳсулотларини ишлаб чиқариш технологияси.

Конкурс муддати — 16 сентябргача.

Ариза ва тегишли ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Самарқанд шаҳри, Коммунистическая кўчаси, 41-уй, кадрлар бўлими.

Аризалар ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Самарқанд шаҳри, Карл Маркс кўчаси, 77-уй.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС 700.000 ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 • ТЕЛЕФОНЛАР Коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.
Р. 03495. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б.—170.